

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telet. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Ha. varna ul. št. 22.

Celle, Alekandrova 4.

Račun pri pošt. cekov. zavodu št. 11.842.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

BOŽIČNO «JUTRO»

Izide v torek zjutraj v 18.000 izv. V znatno povečanem obsegu bo prineslo poleg zabavnega in informativnega materiala tudi več zanimivih ilustracij.

Ljubljana, 22. decembra.

Finančni odbor je danes v glavnem končal razpravo o državnem proračunu. Meseca januarja se ima finančni zakon še izpolniti in proračun ministrstva poljoprivrede bo še enkrat prezledean. Dasi finančno ministrstvo tudi letos ni poskrbelo za posebno publiciteto najvažnejšega državnega zakona, vendar je celotna kritika že danes dopetna.

Finančni zakon je zopet obiljajni omnibus, v katerega so zmašene vse mogoče potrebne in nepotrebne določbe. Razumemo, da je bilo to nezmožno v prvih letih, a letos, ko sta minuli že dve leti od poslednjega resno sprejetega proračuna, se je skušal ta omnibus še znatno razbremeniti. Videli pa smo, da so radikalni ministri poskušali še v zadnjem trenutku, da bi se manj ozarilo, spravili v finančni zakon dalekosežne določbe. Gosp. Velizar Jankovič se je skušal omiliti temeljitemu pretresu konvencije o prevzetu južne železnice s par člani finančnega zakona. Minister pravde je poskušil vso modernizacijo srbijanskih sodnih izodrezati z enim samim členom finančnega zakona, s katerim naj bi se ukinile srezke (okrajne) sodnije, katere imajo po našem vzoru prevzeti od policijskih oblasti eksekucijo in kazenske preiskave. Nekaj teh določb še čaka v januarju sošbe narolne skupščine, med njimi famozna misel trgovskega ministra, po kateri bi za vsaktero ustanovitev večjih obrtnih podjetij bilo treba posebno odobritev trgovskega ministra. In bi bil s tem odprt pot vir za korupcijo.

Proračun izdatkov je morda popolnejši, kakor je bil prejšnji. Zal pa je resnica, da je za prečanske kraje, zlasti za Hrvaško in Slovenijo, krivičen. Proračun gosp. Kumandlića je enakomernjeje upošteval potrebe cele države. Proračun gosp. Stojadinovića je sestavljen tako, da bo dal mnogo grdiva in netiva za plemensko borbo. To je velika krivda, katere finančnemu ministru ne moremo oprostiti. Proračun je tudi v toliko slabši od prejšnjega, ker je v nekaterih ministrstvih centraliziran, v drugih pa je ostala pokrajinska razdelitev. Sedaj je v tem pogledu vsak ozregel že težavnejši in to vzneta težke sumnje.

V današnji debati o finančnem zakonu so demokrati upravičeno opozarjali na nesozmernost med direktnimi in indirektnimi davki. Ti poslednji so kolosalni. Res je, da je zvišanje neposrednih davkov na pol-lagi starih sistemov nemogoče. A to bi moralo finančnega ministra napotiti, da ali predloži zakon o izenačenju neposrednih davkov, ali pa za prehodno dobo izda zakon, ki bi na podlagi postojećih sistemov neposrednih davkov zagotovil enakomernost obremenitve različnih pokrajin s kontinuiranim. Zopet je eno leto zamuleno, in to je podaljševanje enega izmed elementarnih vzrokov nezadovoljstva, ki tiščijo našo državo.

Finančni minister Stojadinović se tudi glede odlaševanja starih dolgov države ne izkazuje kot mudern državnik. Za plačilo predvojnih avstro-ogrskih dolgov in za njihovo obrestovanje ni poskrbel, dasi je danes povsem jasno, koliko imalo v tem oziru tiriati naši državljani. Prav nič ni predvideval, da ipak tudi v stviri vojnih posojil in konverzije kron treba vsaj v prid nedolžnih žrtiev in obžektoristnih zavodov nekaj ukreniti. Gosp. finančni minister tudi ni mislil, da je v interesu državnega kredita, če se znani 20% odtegljaj ob izmenjavi starih kron kar — pozabi.

Gosp. finančni minister je v tem svojem po našem mnenju državnem kreditu opasnem delovanju šel tako daleč, da je izdal odredbo, s katero država sama jemlje ugled in kredit svojim obilicijam. Odredil je, da se na državnih blagajnih priznanicah 7% državnega zajma morejo zlasti kot kavelje sprejemati, ako stoji na borzi pod nominalom, še za 10% nižje od beza kurza. Finančni minister se s to odredbo resno trudi izkonknavati kurz državnih papiriev, kar se mu hočvetilo ob prvem bodičem posojilu. Še ima narodna skupščina možnost, da na državnem proračunu kaj popravi. To je tem važnejše, ker bo ta proračun gotovo zonet veljal več kakor

Proračun v finančnem odboru sprejet

OŠROMNA VEČINA DOHODKOV JE IZ INDIRECTNIH DAVKOV. — DOHODEK IZ NEPOSREDNIH DAVKOV V SLOVENIJI POVIŠAN ZA SKORAJ 30 MILLIONOV. — ZVIŠANJE DOHODNINSKEGA MINIMA V SLOVENIJI.

Beograd, 22. decembra, p. Danes dopoldne je finančni odbor razpravljala o proračunu državnih dohodkov in o finančnem zakonu. Najprej je demokrat Sečurov zahteval pojasnila, kako se bo krit povisek na predvidenih izdatkih, ki jih je sklenil finančni odbor v znesku 120 milijonov Din. Finančni minister Stojadinović je predlagal, da se pričakovani dohodki iz take zvišajo za 100 milijonov, dohodki iz monopola duhana pa za 20 milijonov. Po govoru poslanca Pšenjaka je demokrat Sečurov opozarjal na nesozmernost med posrednimi in neposrednimi davki. Od carine pričakuje proračun 1,700.000 Din od monopolov, 2285 milijonov, od trošarin in taks 1400 milijonov, od prometnih naprav 2023 milijonov, kar znači 80 odst. vseh dohodkov. Vsi ostali g. Sečurov zahteva, da vlada čimprej predloži enoten zakon o neposrednih davkih. Govornik je dal vprašal, kaj je z deviznim fondom, ki je v bistvu dispozicijski fond. Zahteva ostro kontrolo nad državnimi podjetji. Finančni minister je nato izjavil, da pričakuje, da bodo dohodki sigurno toliki, kakor se predvideva. Načrt zakona o neposrednih porezih bo v teku skupščinskega odnora dovršen in nato predložen ministrskemu svetu. V novem budžetu ne bo več deviznega fonda, ki znaša sedaj okrog 10 milijonov Din in se je nabiral iz glob, zaradi deviznih postopkov. Dohodki na takšah se povijajo od 650 na 660 milijonov Din. Na takšah od voznih listkov od 156 na 160 milijonov Din. Pri monopolu duhana računa minister, da bo prvotno predvideni dohodek 1530 milijonov Din se zvišal na 1600 milijonov Din. Prihod davka na poslovnih promet se predvideva na 200 milijonov in se torej znižuje za 50 milijonov. Pri šumskem fondu se prihod povečuje od 20 na 30 milijonov Din. Dohodek iz neposrednih davkov v Sloveniji se predvideva in torej stavlja v proračun s 70 milijoni Din, namesto vsote 42,632.250. Zaostali davek na vojne dobitke v Vojvodini se predvideva s 50 milijoni Din namesto s 100. Po teh popravkih so dohodki zmanjšani za 130 milijonov Din. V celoti ima budžet približno 122 milijonov Din, ki pa jih bo

minister uporabil za kredite raznim resortom. Budžet prihodov je bil sprejet s 13:10 glasovom. Istotako je bil sprejet tudi finančni zakon, iz katerega pa so vse sporne točke (med njimi tudi koncepcijski sistem za industrijo) izločile ter so bo o njih razpravljalo v finančnem odboru šele po praznovnih praznikih.

Minister je izjavil, da bo vlada uvedla letni proračun s 1. aprilom 1924.

Za poročevalca večine je bil izvoljen posl. Boža Maksimović (rad.), minoritetne predloge bo zastopal v plonumu posl. Sečurov (dem.).

Prihodnja seja finančnega odbora se vrši dne 14. januarja 1924.

Beograd, 22. decembra, p. Na novo je finančni minister danes pristal, da so v finančni zakon prišlo sledeče spremembe:

- 1.) Parlamentarni odbor treh poslancev bo pregledal uporabo zaupnih kreditov v znesku 9 milijonov Din za nacionalno propagando. Te poslance imenujeta predsednik vlade in narodna skupščina.
- 2.) Določil se 10 milijonov Din za amortizacijo črnogorskega posojila v Londonu.
- 3.) Dovolil se podpora ustašem dobrovoljcem, ki so se pod Petrovom Mrkonjićem borili v Bosni.
- 4.) Dohodninskega davka prosti minimum se zvišuje v Sloveniji in Dalmaciji na 3500 Din.
- 5.) Beograjski občini se dovolil posojilo 200 milijonov in se zanjo jamči za inozemsko posojilo 250 milijonov.

IZJALOVljena NAKANA ZOPER SODNIJE.

Beograd, 22. decembra, p. Minister pravde je s pomočjo finančnega ministra skušal danes v zadnjem trenutku spraviti v finančni zakon predlog, s katerim se v Srbiji ukinejo sroske sodnije. Ker pa se je celokupna opozicija proti temu izjavila, in so z njo potegnili tudi nekateri radikali, je bil predlog odgojen na razpravo v januarju.

Predlog ministra soobrčaja Jankovića, da naj se ratifikacija odkupa južne železnice izvrši v finančnem zakonu, je bil odklonjen. Vlada ima predložiti parlamentu posebni zakon.

Parlament na počitnicah

MINISTRKE AMBICIJE. — RAZGOVORI O OPOZICIJALNEM BLOKU. — POMEN PRIBIČEVIĆEVE OSTAVKE.

Beograd, 22. decembra, p. Radikalno-klerikalna epizoda je zaključena. Današnji radikalni večerniki objavljajo vesti, da se pripravila rekonstrukcija vlade. Izgleda, da se je notranji medsebojni boj raznih radikalnih koterij za ministrske portfelje zopet pričel in vesti o rekonstrukciji niso zaenkrat nič drugega nego izraz raznih ambicij. V vladnih krogih se zatrjuje, da Pašić vlade ne namerava rekonstruirati. On vztraja namreč na tem, da ministra Jankovič in Uzunović navzile odporu radikalnega kluba ostaneta za sedaj na svojih mestih. Ker se je minister Jankovič vezal na svoj brodarski projekt in dela iz te zadeve vprašanje, se ga bo smatralo, da se nahaja na dopustu in ga bo najbrže zastopal minister trgovine dr. Kujčić. Preko praznikov ni pričakovati nobenih sprememb.

Vtis težkoč, v katerih se nahaja vlada, skušajo radikalni listi zabrisati z dolgozevnimi razpravami o baje napetih odnosih in demokratski stranki. Danes poročajo, da je posl. dr. Lukinić dal ostavko na članstvo v glavnem odboru DS. Dr. Lukinić izjavlja Vašem dopisniku, da je ta vest povsem izmišljena. Baš delstvo, da so on in vsi ožji prijatelji posl. Pribičevića ostali v glavnem odboru, dokazuje da Pribičevićeva ostavka ne pomenja nobenega koraka, ki bi ogrožal strankino edinstvo. Ona hoče edinole izzvati pospešitev strankine inicijative v rešitvi državnega razvoja v okvirju ustave.

V demokratskem klubu se je danes vršila konferenca, na kateri je poročal

eno leto. Bilo bi umestno, da bi finančni minister poskrbel za popolno publikacijo rezultatov razprav finančnega odbora s tem, da bi se proračun, kakor je dosedaj popravljen, čim prej objavil. Potem bi bilo mogoče s stvarno kritiko še marikalne rešitve, kar bo državo sicer tiščalo eno ali dve leti.

Ljuba Davidović o svojih razgovorih z drjem Koroščem. Stališče demokratov glede trajnega sodelovanja opozicije je znano: demokratska stranka se ne spušča v nobene revizionistične avanture, ter pa sama za čim širšo samoupravo ter čim temeljitejšo dekoncentracijo, kar se da oboje v okvirju veljavne ustave doseči. Ako bi klerikalci sprejeli to načelo, potem so pogajanja mogoča. Kakor poleti se tudi sedaj držijo zemljoradniki ob strani, češ da nimj ni mogoča nobena ožja zveza z muslimani. Dr. Korošec se je nocoj odpeljal v Zagreb ter je smatrali tudi te razgovore zaenkrat za prekinjene.

V radikalnem klubu je bilo danes navzočih le malo poslancev, ki so se v glavnem bavili z rešitvijo spora med Markovičem in Rankovičem, ki sta oba podala obširne obtožnice drug proti drugemu. Kakor se vidi bo posebni odbor še dolgo časa proučeval to vprašanje. Zvečer se je večina poslancev odpeljala iz Beograda.

Izigravanje uradništva

Beograd, 22. decembra, r. Danes je finančni minister sprejel predstavnike uradnikov, na čelu jim vsučiliškega profesorja Andonovića, ki so mu izročili predlog uradniškega združenja, da se državnim uradnikom za praznike dne 1. januarja na račun novih plač dovolil še ena, ki se bo zaračunala ob zaključku proračuna.

Minister ni dal točnega odgovora. Med uradništvom je zavladalo ogorčenje, ker se z vso gotovostjo trdi, da namerava vlada tudi tokrat izigrati svoj nedavni principijelni sklep o izplačanju skromnih predujmov, češ da bo razvrstitev uradništva itak v mesecu januarju končana.

MARIBORCANI!

Danes vsi na protestni šhod proti vladnemu protežiranju Nemščval

Preokret v reškem vprašanju

ITALIJA SE ODLOČILA. DA PRISTANE NA SPORAZUM NA OSNOVI RAPALLSKE POGODBE? — NOVI ITALIJANSKI POSLANIK V BEOGRADU IMA VAŽNO MISLIJO.

Beograd, 22. decembra, r. Vaš dopisnik je prejel iz resnega diplomatskega vira sledečo informacijo:

Kakor vse kaže, pride v reškem vprašanju do važnega preobrata. Ker zaradi nepopuščnosti z obeh strani ni moglo priti do sporazuma, je Italija pripravljala javnost na možnost, da se najde rešitev, ki bi bila v skladu z rapallskim dogovorom. Tudi general Giardinio je izpremenil svoje nastopanje napram Reki. — Začel je v zadnjem času izganjati tuje frašite iz mesta. Dalje je skušal sestati se z Zanellu in je imel tudi konference z nekaterimi člani bivše Depollveve konstituantne. Dalje je večkrat konferiral z reškimi avtonomskimi zastopniki. Vsi ti znaki, kakor tudi nenadni odhod Giardinija v Rim, dokazujejo, da Italija pripravljala nove razgovore in da namerava izpremeniti svojo politiko v reškem vprašanju. Značilno je, da je odhod generala Giardinija sledil takoj po posvetovanju z najpomembnejšimi reškimi osebnostmi. Razgovorom Giardinija z ministrskimi predsednikom Mussolinijem se pripisuje velika važnost. Govorila hosta baje o

razpisu novih volitev v konstituantno, časa katerih bi se odstranile italijanske oblasti in bi se Zanelli zaježila svoboda agitacije.

Tudi dejstvo, da sta v Beogradu odstavljena italijanski poslanik Segrotto-Cambiaszo in oprav k diplomatskih poslov Summante ter je imenovan kot zastopnik Italije v Beogradu Pignatti Morano, je vrlo karakteristično za politični položaj. Vse kaže na to, da prihaja situacija v resno štadij. Novi poslanik Pignatti Morano bi imel likvidirati reške vprašanje v smislu rapallskega dogovora. Dozdeva se, da bo italijanska vlada rešiti reško vprašanje, še predno se sestane laški parlament.

Rim, 22. decembra, l. «Agencia Stefania» javlja: Namesto dosedanjega italijanskega poslanika v Beogradu Segrotto-Cambiaszo je imenovan grof Pignatti-Morano, ki je bil med vojno italijanski poslanik v Benutu in je pozneje deloval v ministrstvu zunanjih del v Rimu v odseku za istočne zadeve. Imenovanje Pignattia-Morana je napravila v Rimu radi splošne pomembnosti globok utia.

Priznanje sovjetske vlade v akutnem štadiju

AMERIŠKI DOKUMENTI PONAREJENI? — POPOLNA SPREMEMBA BOLJEVIŠKE POLITIKE.

London, 22. decembra, j. Vprašanje političnega priznanja sovjetske Rusije je stopilo zadnje dni v Ameriki, Angliji in Franciji zelo v ospredje. Na Angleškem se bje med konservativci in liberalci oster boj zato, ali je na mestu, da delavska vlada brezpogojno v polnem obsegu prizna sovjetsko republiko. Republikanski senatorji Amerike, ki so hoteli predsednika Coolidgeja napotiti, naj gre Rusiji nasproti, so na večerajnji javni seji oboževali državnega tajnika Hughesa, da je materijal o komunistični propagandi v Ameriki ponarejen in da je Coolidge na podlagi teh falzifikatov odklonil Čičerino ponudbo. Stvar bo imela dalekosežne posledice in bo utegnula povzročiti odstop Hughesa.

Paris, 22. decembra, h. «Temps» predlaga ob priliki bližnja Anglije sovjetski Rusiji, naj bi se tudi Francija in Rusija na kak način zblizali. V tem primeru naj bi Rusija pričela razgovore z naj bolj znanimi francoskimi posestniki ruskih vrednostnih papirjev. Vojne dolgove bi Francija lahko črtala.

London, 22. decembra, j. Čičerin je danes v Moskvi izjavil nekemu zastopniku angliško-amerikanske brazjavne agencije, da so vse od ameriškega justičnega ministra objavljene listine o komunistični agitaciji v Ameriki potrjene. Vodil-

ne osebnosti tretje internacionale, posebno Sinovjet, so izjavile, da takih navodil nisj poslale svojim zaupnikom v Ameriko.

Petrograd, 22. decembra, g. Trčkij je objavil v «Krasni Gazetit» članek, v katerem napoveduje v smislu zadnje revolucije centralnega odbora komunistične stranke radikalno izpremembo kurza v smeri demokratizacije komunist. stranke.

London, 22. decembra, s. Po vseh iz Washingtona bo ameriški senat za ustanjvanje zadeve pod predsedstvom senatorja Lodgeja najbrže takoj po praznikih natančno preiskal rusko vprašanje. O tem se je razpravljalo v senatu že na predvečerajnji seji in je senator Borah stavlil predlog, naj se predsednika pozove, da prizna sovjetsko vlado.

London, 22. decembra, h. Senator Borah je dalje izjavil, da ni dokazov za rusko propagandistično delovanje v Ameriki. Uradniki državnega departementa so prepričani, da so listine o ruski propagandi pravilne. Tudi justični departement trdi, da so dokumenti avtentični in izjavlja celo, da jih je pripisovati neposredno sovjetski vladi.

Bukarešta, 22. decembra, s. Kakor poročajo, se vrše priprave za pogajanja o viselih vprašanjih med rumunsko in sovjetsko vlado. Pogajanja bi se imela vršiti po zadnjih vesteh v Solnogradu.

Volitve v Albaniji

Skadar, 22. decembra, g. Dne 26. in 27. l. m. se vrše v Albaniji volitve v ustavodajno skupščino. Boj se vrši med tremi strankami: liberalci pod vodstvom bližnjega zunanjega ministra Fanolija, ljudska stranka pod vodstvom predsednika države Ahmed Zoglu bega in stranko Akif paše, ki vodi svojo propagando v Dunaju, kamor je pobeignil po izgonu iz države. Prvi dve stranki ste republikanski, vendar pa si ostro nasprotujeta v naziranju glede oblike, kako naj se volj državni svet in kje naj bo sedež bodoče vlade. Liberalci stoji na stališču, da naj se voli državni svet po splošni volilni pravici, zabjeva stranka sedanjega predsednika vlade, da naj voli državni svet suvereni parlament. Ljudska stranka je dal'e za Skadar in Valono kot sedež vlade, liberalci pa za Tirano. Stranka Akif paše je monarchistična in se zavzema za povratek princa Wieda na albanski prestol. Zmagal bo pri volitvah najbrže Ahmed Zoglu beg, ki je tudi odločen prijatelj dobrih odnosov z Jugoslavijo.

GRŠKO-ALBANSKI INCIDENT PORAVNAN.

Atene, 22. decembra, j. Grško-albanski spor je končan. Grški pooblaščen minister se vrne v Tirano. Albanska vlada ho izdala komunike, v katerem se bo oprostila radi objave listin, ki so ob priliki umora v Cataviji žalile grški narod in vojsko.

RAZDRŽAVLJENJE AVSTRIJSKEGA KORBIROJA.

Dunaj, 22. decembra, g. Avstrijska vlada namerava izročiti korespondenčni urad posebnemu bančnemu konzerciju, v katerem so zastopane vse velike dunajske banke.

KONVENCIJA Z BOLGARIJO.

Beograd, 22. decembra, r. Na eni prvih plenarnih sej narodne skupščine bodo predložene v ratifikacijo konvencije, sklenjene z Bolgarsko pretekli mesec v Sofiji, med drugimi tudi pogodba o izplačilu bolgarskih rekvizicij. Finančno ministrstvo že izvršuje priprave za razdelitev 150 milijonov levov, ki jih je izplačala Bolgarska v bonih na račun rekvizicij.

Inozemske borze

22. decembra:

CURIH: Beograd 6.5175, New-York 574, London 24.94, Pariz 29.10, Milan 24.80, Praga 16.7925, Budimpešta 0.0802, Sofija 4.10, Dunaj 0.080875.

TRST: Beograd 26.05 do 26.20, Pariz 116.75 do 117.25, London 100.85 do 101.10, New-York 23.125 do 23.225, Curih 402 do 405, Praga 67.00 do 67.90, Dunaj 0.0822 do 0.0827, dinarji 26.10 do 26.30, zlate lire (službeni kurz) 445.416.

DUNAJ: Beograd 808 do 807, Berlin 15.70 do 16.30, Budimpešta 3.07 do 3.77, Bukarešta 371 do 373, London 307.500 do 308.500, Milan 3.04 do 3.076, New-York 70.935 do 71.185, Sofija 503 do 507, Varšava 102 do 108, Curih 12.305 do 13.415.

BERLIN: (V milijonih) Beograd 47.680, Milan 188.750, Rim 123.000, Pariz 213.465, London 18.442.500, New-York 4.180.500, Curih 732.165.

LONDON: Beograd 385, New-York 434.125, Pariz 86.30, Berlin 18.3 bilijonov, Milan 100.50, Curih 24.87, Praga 148.875, Dunaj 310.000.

NEW-YORK: Beograd 1144, London 434.50, Pariz 505, Berlin 0.000.000.0024, Rim 432, Curih 17.44, Praga 292.25, Dunaj 0.14128, Budimpešta 0.53.

Slovenci!

Ko praznujete vesele božične praznike, mrzujete in gladujete v daljni Vestfaliji družine slovenskih rudarjev. In kar je najhujše, je to, da nimajo nobenega upanja, da se njih obupno stanje v doglednem času izboljša, če se jih ne spomni v največji osrečje njihova domovina.

Vedno nespremi rokva je imel slovenski narod, kadar je bilo treba pomagati bratom v nesreči. Nemogoče je, da bi ta pregovorna dobrotnost slovenskega naroda izumrla in zato vemo, da bodo upi vestfalskih Slovencev v pomoč domovine uresničeni.

Akcijski odbor za pomoč vestfalskih Slovencev pozivlja zato vse slovensko javnost, da stori za rešitev vestfalskih Slovencev iz njihovega obupnega položaja.

Ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi glad in mrz morila slovenske družine, zato ker njih očetje ne morejo vsled boja dveh velikih narodov na ti dela.

Pomagati pa moramo takoj in v zadostni meri. Zato priredi Akcijski odbor dne 2. januarja 1924. Dinarski dan. Vsak Slovenec, vsaka Slovenka naj ta dan daruje za vestfalske Slovence en sam dinar in desetisoč rudarjev in njihov rodbin bo dobro vsjarovani pred najhujšim.

Po vsevirski prednji naj se osnujejo posebni odbori za prireditve Dinarskega dne, da bo tako preskrbljeno, da bo v resnici vsa Slovenija sodelovala pri Dinarskem dnevu. Vse zbrane prispevke, pa je nemudoma poslati na Jugoslovansko Maticeo, Ljubljana, Pred škofijo 21, I. nadstropje, s pripombo, da je denar poslan za vestfalske Slovence.

Fonosa Slovence, da pomaga bližnjemu. Sveta dolžnost Slovenca pa je, da je bratu po krvi in jeziku, če je v sili, siguren podpornik. Ta podpora je jamstvo za solidarnost naroda tudi v najtežjih trenutkih, solidarnost naroda pa je zalog za ohranitev naše državne samostojnosti. Zato smo uverjeni, da bo naš klic povsodi sprejet toplo in da bo uspeh Dinarskega dne priložnost slovenske zavednosti in polživovalnosti!

Deržić Ivan za NSS, **dr. Korošec Anton**, minister n. r. za SLS, **Pucelj Ivan**, minister n. r. za SKS, **dr. Ravnič Vladimir** za NNS, **dr. Niko Zupanič**, minister n. r. za NRS, **dr. Gregar Zerjav**, minister n. r. za JDS.

Političen proces v Mariboru

V Gornji Radgoni izdaja klerikalec Roman Bende ostro »Mursko Stražo«, v katerem prav ostro udarja na Nemcih in nemškutarjih, v čemur se znatno razlikuje od mariborskih klerikalnih listov. Tudi sicer kaže čisto na čisto posebno svoja pata, radi česar ga oficijelni klerikalci tako grdo gledajo, da je stranka lista celo odtegnila podporo. Že dolgo časa vodi Bende v »Murski Straži« poj proti nemškemu županu dr. Pozingerju v Apačah. Posebno ostro pa ga je napadel lani ob priliki rojstnega dne kralja Aleksandra, dne 17. decembra. »Murska Straža« je očitala dr. Pozingerju takrat, da ni hotel imeti slavnostne maše in ga je pri tem imenovala tudi komedijanta in narodnega hujskača. Nadalje je list ostro grajal, ker je imel isti dan (bila je nedelja) njegov kaplan Polaćek pridigo, v kateri je kralju pa ni znil besede. Kaplan Polaćek je bil nato izgnan iz države, župnik dr. Pozinger pa je prestopil k »radikalom«. Očitno politično predgodovino dr. Pozingerja je naslikal B. sledeče: Najprej je bil župan liberalec, in kot tak izvoljen za nemško-nacionalnega poslanca, potem krščanski socialec, ob prevratu zopet nemški nacionalac, nato samostojnej in sedaj radikal.

Radi teh očitkov je tožil dr. Pozinger Bendeja in odgovornega urednika Kovačiča radi žaljenja časti, češ da sta mu očitala protidržavno in protidinastično postopanje, kar škoduje njegovemu ugledu kot duhovniku. Nadaje je tožil Bendeja še poštar Fran Ivanuš iz Apač, o katerem je trdil Bende, da je bil najprej klerikalec, potem samostojnej, sedaj pa radikal. »Murska Straža« mu je očitala, da se ni udeležil maše na kraljev rojstni dan. Ivanuš je se izgovarjal, da je moral biti v kritičnem času v službi in se zato ni mogel udeležiti maše, ter je tožil radi očitka neolajnosti. Kot tretji je tožil Bendeja tudi Jurkovič, mali posestnik v Gur. Radgoni in obnem glavni zaupnik radikalov ter predsednik radikalne krajevne organizacije. Bende je trdil o njem, da je bil najprej štajercjanec, potem socialdemokrat, nato samostojnej, kot so ga tam spodili, je prestopil k radikalom, istočasno pa je se dopisoval z Radlicem. Posebno je očital Bende Jurkoviču, da je imel kot sekvester dolge prste, da je bil več mesecev v preiskavi, da je imel dolge prste tudi v aprovizaciji in da ga je radikalna stran ka končno vojvodila za agitacijo se vskvestrom vajvodinje Arenberg brez vednosti nižjih oblastev, in se je pozneje to tudi anuliralo, ko je prišla zadeva v javnost. Posebno se je čutil Jurkovič za predeta z epitetom »da so postavili njega pri sekvestru kot kozla za vtrnjarja. Bende je pri razpravi, ki se je večeraj vršila že v drugič, ponudil za vse očitke dokaze resnice in jih tudi izjavil. Senat je Bendeja oprostil glede Jurkoviča, češ da se mu je dokaz resnice posrečil: glede dr. Pozingerja in poštarja Ivanuša pa je Bendeja obsodil na 600 Din, odgovornega urednika Kovačiča pa na 200 Din,

češ da so bili očitki deloma psovke, za katere dokaz resnice ni dopusten, pri konkretnih očitkih pa se mu dokaz resnice ni posrečil. Bende je prijavil protirazsodbi ničnostno pritožbo.

Politичne beležke

— Socialna demokracija proti konkordatu. Dr. Korošec »Straža« piše, da so katoliki našo državo z odobravanjem sprejeli vesti, da namerava vlada skleniti konkordat z rimsko stolico. »Nasprotovanje« — piše nadalje »Straža« — se je pojavilo večinoma le med socialno demokracijo, koje voditelji menijo, da bednemu delavstvu najbolj služi s tem, da ga muhajstvo v borbi proti veri in cerkvi. Briga za zboljšanje materialnega položaja delavstva je tej gospodi drugovrstna, celo postranska stvar krošnjarenje s svobodomiselnimi frazami in protikerkvenimi gesli jim je prva naloga in vršitev ne nalogi jim služi kot nekaka legitimacija, da pripadajo vesoljni in mednarodni socialni demokraciji. »Straža« je brezdomno pozabila, da niso vsi socialni demokrati enako nasledni in tako svobodomiselnimi, kakor jih slika ona. Če bi sodili socialno demokracijo po njenih ljubljanskih voditeljih, ki sede v koalicii s klerikalci, in pri tem opravljajo poole s klerikalci, bi na njihov naslov »Straža« gorenjih besed gotovo ne adresirala. Ako pa meni »Straža«, da Peričevci niso socialdemokrati, ima pa tudi prav.

— Avtonomist o klerikalni politiki pobiranja drobotin. »Avtonomist« piše, da je s pričetkom vlade velikega župana Slovenija dejansko razdeljena. Ko se je takoj po sprejetju vidovanske ustave začelo govoriti o razdelitvi Slovenije na dve oblasti, da se je lep del slovenske javnosti namučno za vsi odločnosti upiral. »Kako pa je danes?« vprašuje »Avtonomist« in nadaljuje: »Danes se ni oglasil nihče, pač pa so se slovenski politični krogi po svoji stari navadi začeli zopet prepepati za »drobotine« in so se vlekli mimo zati, da vsaj protiziranece te ali one stranke.« Zakaj neki »Avtonomist« tako z rokavistično priljeplje klerikalce, svojo avtonomistično avantgardo? Mar bi raje jasno povedal, da so bili poslanci SLS tisti »politični krogi«, ki so pri barantanju za velikega župana izdali avtonomijo ter se zadovoljili le s pobiranjem drobotin. Da klerikalci sedaj molče, ko se je z njihovim sporazumom imenoval za ljubljansko oblast veliki župan in se s tem razdelila Slovenija v dve oblasti, je vendar čisto naravno, ker ni misliti, da bi klerikalci same sebe po zobeh tolkli še predno je novi veliki župan nastopil svoje mesto.

— Peričevci kot klerikalni prevzitarji. Odkar so zapustili magistratno koalicio Lemeževci, so postali Peričevci pomilovanja vredni prevzitarji, katerim so odkazali klerikalci na magistratu le prav skromni kitiček. Klerikalci so faktični gospodarji v mestni hiši ljubljanski in dr. Perič je župan le pro forma, ki brez privolenja klerikalcev ničesar važnejšega ukreniti ne sme. Klerikalci so referenti vseh važnih odskov občinskega sveta in referenti v vseh važnih mestnih gospodarstvih, kar nepobitno dokazuje njihovo vladajočo moč na magistratu. Referent v magistratnem odboru je klerikalec, referent v finančnem odseku klerikalec, referent v obrtnem odseku klerikalec, referent v električni, v plinarni in pri vodovodu klerikalec, referent v zastavljalnici klerikalec, referent pri pogrebem zavodu klerikalec itd. Socialistom so klerikalci milostno dovolili le tri dejansko brezpomembne referate. Med njimi tudi aprovizacijski, ki ga se odlikuje po tem, da dosedaj javnega poročila o svojem »delovanju« sploh še ni postal. Ali je treba se drugih dokazov zado, da so v ljubljanski mestni hiši dejanski gospodarji klerikalci, socialdemokrati pa le njihovi prevzitarji. Navaden socialdemokrat od občine in od črnoredce koalicio sploh ničesar nima. Potrebno pa je, da potrepljivo prenaša žrtve zato, ker se g. dr. Periča drži županski stolček, ki se nikakor noče ločiti od njega.

— Vse v pravem razmerju. »Nova Pravda« pozivlja svoje naročnike naj bojkotirajo zlasti demokratsko in klerikalno časopisje. Ker izhaja »Nova Pravda« v »Zvezni tiskarni« Jadranske banke, je razumljivo, da ni mogla proglasiti bojkota tudi pri oficijelnemu glaslu te banke. Lepa je proti osmicenost, ki jo privoščil »Nova Pravda« svojim bralcem, ko jim svetuje, da naj namesto dnevnikov berejo le tednik »Novo Pravdo«, tednik »Slobodne novice«, ki bodo menda začele po novem letu izhajati v Zagrebu. Malo število naročnikov »Nove Pravde«, mala strančica NNS, zato ni čudno, če zadostuje tudi le malo obzorja za pristaše. Vse mora biti v pravem razmerju.

— Levite g. Stercina. Klerikalni poslanec Sterc in SLS nalogo, da govori po shodih in v parlamentu tako, kakor je to vseč klerikalnim kmetom, priobčuje v »Domoljubu« poročilo kako je v Beogradu radikalnem radi zakona o takšah »bral levite«. Obširno razklada kako nepravilčen in socialno krivičen je novi direktni davek, ki ga je radikalna vlada uvedla z zakonom o takšah s tem, da v treba plačati za vsak račun v gostinah 20 par takse. Pristojbina za pritožbe na državni svet se dvignejo od 10 na 100 Din. Poselske knjižice, za katete se je dosedaj zahtevalo 1 — 2 Din, se bo zahtevalo v bodoče od 5 —

10 Din. Vinogradniki, ki točijo svoje vino pod vejo se obdači s takso od 200 — 300 Din. Dosedaj se je plačevalo za vozove na vzmetih 200 Din takse, v bodoče se bo moralo plačati 500 Din itd. Da je g. Stercin »bral levite« radikalno, je že prav, njegovim levitom in iskrenostim bi pa volile verjeti le, če bi še prej bral levite g. Korošcu in tudi sam sebi. Radikalni režim, ki je povisal takse, je namreč postal šele potem, ko ga je klub klerikalnih poslancev omogočil z Markovim protokolom. Brez klerikalcev bi ne bilo samoradikalnega režima, brez njega pa bi tudi ne bilo tako krivičnih in nesocialnih povikov tako. To bi še moral g. Stercin v »Domoljubu« napisati, potem bi pa še mi kaj dali na njegove levite.

Prosveta

Ljubljanska drama. **Nedelja, 23. ob 3.:** »2 X 2 = 5«. Ljudska predstava. **Ob 8.:** »Mogočni prstan«. **Izv.** **Ponedeljek, 24.:** Zaprtlo. **Torek, 25. ob 15.:** »Peterčkove sanje«. Mladinska predstava. **Ob 20.:** »Osma žena«. **Izv.** **Sreda, 26. ob 15.:** »Peterčkove sanje«. **Izv. Ob 20.:** »Hamlet«. **Izv.** **Četrtek, 27.:** »Nju«. **B.** **Petek, 28.:** »Osma žena«. **E.** **Sobota, 29.:** »Mogočni prstan«. **P.** **Nedelja, 30. ob 15.:** »Peterčkove sanje«. **Izv. Ob 20.:** »Nju«. **Izv.** **Ponedeljek, 31.:** Zaprtlo. **Torek, 1. ob 15.:** »Mogočni prstan«. **Izv. Ob 20.:** »Danes bomo tiči«. **Izv.**

Ljubljanska opera. **Nedelja, 23.:** »Tosca«. **Izv.** **Ponedeljek, 24.:** Zaprtlo. **Torek, 25.:** »Gospodsvetski sen«. **Izv.** **Sreda, 26.:** »Alda«. **Izv.** **Četrtek, 27.:** »Janko in Metka«. Mladinska predstava. **Petek, 28.:** »Notredamski zvonar«. **C.** **Sobota, 29.:** »Tosca«. **D.** **Nedelja, 30.:** »Zapečateni Schicchi«. **Izv. Ponedeljek, 31.:** Zaprtlo. **Torek, 1.:** »Notredamski zvonar«. **Izv.**

Mariborsko gledališče. **Nedelja, 23.:** »Lumpacij-vagabund«. **Izv.** **Torek, 25. ob 15.:** »Magdalena«. **Izv. Ob 20.:** »Lumpacij-vagabund«. **Izv.** **Sreda, 26. ob 15.:** »Umetniška kri«. **Ob 20.:** »La Travlata«. **Izv.** **Marljonsko gledališče v Ljubljani.** **Nedelja, 23. ob 15. in 18.:** »Gozdni kraj Lavrin«. **Torek, 25. ob 15. in 18.:** »Gozdni kraj Lavrin«. **Sreda, 26. ob 15. in 18.:** »Čarobne gosli« in »Prolog«. **Jubilej stote predstave.**

Premiera operne novitete v Ljubljani. Končno resnična operna novost velikega stilu Pozdravljamo jo tem bolj, ker je »Notredamski zvonar« velezanimiv v glasbenem oziru, ina močno dramatično dejanje ter je doživljal vsesok izvirno izvajanje in apartno uprizoritev. Dabome si je treba to delo poslušati in ogle dati parkrat, da si lahko ustvarimo pravo oceno, da se s popolnim življenjem poglabimo v glasbo ter se spodobimo iscenacije, ki so jo podali šest, akad. slikar Bucil in gledališki slikar Skrunjšny. Po enkratnem poslušanju in gledanju smo prinesli s seboj le splošni jako ugodni vtisi. Prečvem ostavlja o centralni part najkrajnejši dojem. Dasi naši orkester danes ne more polno ustvariti komponentnim zahtevam, je izvajal g. dirigent Meta Čič z izvrstno našu-diranim orkestrom glasbeni del za naše razmere naravno idealno ter po prvem intermezzu žel viharen aplavz. Splošni značaj opere je modern; posamezni značaji so karakterizirani efektno, a vendar intimno globoko. Predvsem je glasba spretno in logično vamenjuje z madžarski eigeno ter cerkveno patetično melodiko in ritmiko. Schmidtova opera je torej muzikalno bogata, razkošno pestra ter mora tudi pri široki publikli dosežati uspeh. Seveda ako je vsaj tako dobro izvajana kakor pri nas. Glavno tenško vlogo Esmaralde je pela in igrala gđ. Thalerjeva, zunanje sijajna pojava, nad vse srečno, živo, čustveno, a svečim glasom, ki je zmagoval vse težkobe z okusom in močno učinkovitostjo. Glavno možko vlogo naddjakona je absolviral dosledno lepo napredujoči gosp. Cvejčić vsesok prav dobro in je bistveno pripomogel delu do uspeha. Zdel se nam je le prestar. Osobite hvale vredne je njegova premišljena igra. Izvrstna sta bila g. Zathej kot Quasimodo z nastavbe maske in g. Sowiłski kot romantičen pesnik-bohem. G. Zatheju se partija izrednih basovskih višin izvrstno prilaga in jo je podal zlasti v poslednjem dejanju s pretresljivo tragičnostjo: g. Sowiłski je zopet imponiral s svojo muzikalnostjo, igro in imponujočo silo materiala. Brez pridržka gre vsa pohvala tudi g. Kovaču, ki je pel Phoebo elegantno in čustveno. Morda bi zbor po tebral se par skušnj, a držal se je v igri in petju prav vilo. V splošnem torej vzorna predstava. Vsi solisti in dirigent so bili nešteto krat zvani pred zator in obdarovani s šopki in veneli. Opera je vsakakor žela popoln uspeh. Več po nekaterih režihah.

Ljubljanska opera o božičnih praznikih. Na sveti dan zvečer se uprizori »Gospodsvetski sen«, na Stefanovo »Alda« v zasledbi Zikova, Borova, Betetto itd. Starše in mladino opozarjamo na prvo operno mladinsko predstavo v četrtek ob 4. uri popoldne pri znižanih cenah. Uprizori se te tri predstave so v predprodaji pri gledališki blagajni. Ljubljanski drama o božičnih praznikih. Na sveti dan popoldne in na Stefanov dan popoldne bosta v dramii dve mladinski predstavi. (»Peterčkove sanje« in »Osma žena«). Na sveti dan se igra »Osma žena«, na Stefanovo pa »Hamlet«-Prihodnja dramaska noviteta bo Galsworthyja tragikomediija »Golobček«, katere prvo dejanje se vrši o božiču. Vsebinska te tragikomediije obdela današnjo družbo in izgubljenih in tistih, ki jih hočejo spreobrnuti. Avtor je našemu občinstvu znan po svoji izborni dramii »Borba«, ki se je uprizarjala v prejšnjih sezoni. Naše je pripravljala v prednjih dramii »Beneškega trgovca« (Shakespeare) in »Cezarja in Kleopatro« (Shaw). Celjnsko gledališče. Za nedeljo dne 23. decembra nameravana Hebblova drama se je morala za enkrat odložiti, zato pa se igra izven abonmana veseloigra »Nebesna na zemlji«. Abonenti A in B se opozarjajo, da se uprizori samo enkrat; gostovanje ljubljanske opere s »Seviljskim brivcem« se vrši kmalu po novem letu. Marljonsko gledališče v Ljubljani (Mestni dom) uprizori v nedeljo dne 23. decembra noviteto »Gozdni kraj Lavrin«, bajno in pravilnično igro z godbo, petjem in plesom, spisal grof Franc Poci. Ta igra se ponavlja v torek dne 25. decembra. Na dan sv. Stefana dne 26. decembra se pa igrajo »Čarobne gosli« kot jubilejna stota predstava. Pred igro bo govoril Gasperček prodloga, ki ga je spisal dr. Ivan Lah. Predprodaja vstopnic je na dan predstave od 10. do 12. ure dopoldne. Vsehina v umetnosti. V zbornišni dvorani univerze se je sinoči vršilo drugo predavanje iz cikla »Uvod k umetnosti« predavanja. Izvedla je g. dr. Fr. Steiš, ki je s pomočjo skiptičnih slik pojasnjeval osotsko vsebino arhitekture. Nazorno je razložil bistvo slogov, romantike, gotik, baroka in renesanse. Predavanje je bilo obiskano dobro. — Prihodnje predavanje v tej seriji bo dne 5. januarja. Predavatelj g. dr. Moiš.

Sport

Smaški tečaj. Jugosl. zimskosportni savez priredi v letošnji zimski sezoni v Bohinjski Bistrici dva redna smaška tečaja za novince, gospode in dame ter deco od 10. leta dalje. Prvi tečaj bo trajal od 30. t. m. do 6. januarja, drugi mu sledi od 6. — 14. januarja. Absolventi prvega tečaja se lahko izpopolnjujejo tudi v drugem tečaju. Tečaje (kombinirana alpinska norveška smaška tehnika) bo vodil g. Rud. Badijura. Pristopnina znaša 50 Din. JZSS, si pridružuje pravico tečaje odpovedati, ako se ne bi priglasilo dovolj udeležencev, isto tako tudi tečaje prestaviti v drug kraj ali preložiti na drug termin, o čemer bi se interesente pravočasno obvestilo. Da se čimprej vse pripravi za udeležence, prosimo vse interesente, da se nemudoma prijavijo. Vsa pojasnila daje in sprejema ljubljane, Jugoslov. zimskosportni savez, Ljubljana, tvrdka Gornec, Ljubljana, Kreditna banka.

Italija v Avstrijo. Kakor poroča »Tribuna«, je avstrijska zveza v Turinu sklenila, da se vrši tekma med reprezentancama Avstrije in Italije 20. januarja 1924.

Boj proti profesionalizmu na Češko-slovaškem. Amaterska komisija češko-slovaške nogometne zveze je nameravala prošnja praške Sparte za nameravano potovanje tega kluba v Ameriko. Komisija je zahtevala, da mora klub predložiti natančen proračun za potovanje.

Objave

— Pomagajmo rešiti sokolski Tabor in pripravimo se na »Primorski ples« 5. januarja v ljubljanskem Narodnem domu. — Narodna čitalnica v Sp. Šiški ima svoj redni občinski zbor na Stefanovo ob 15. uri v čitalnici. V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. — Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani naznanja cenj. občinstvu, da bodo brivnice v torek dne 25. decembra celi dan zaprte, v sredo dne 26. jan., to je na Stefanov dan pa bodo odprte do 12. ure dopoldne. — Društvo državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani ima svoj občinski zbor dne 6. januarja na realki (soba 4) točno ob 8. uri popoldne. Dnevni red po § 10. društvenih pravil. — Šentjaniška knjižnica posluje v ponedeljek dne 24. decembra od pol 5. do 6. ure zvečer. — Mestna hranilnica ljubljanska v ponedeljek dne 24. decembra ne uraduje. — Redni občinski zbor znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani se bo vršil dne 4. januarja 1924. ob 16. uri v prostorih učiteljskega seminarja na ljubljanski univerzli. — Sokol II. v Ljubljani priredi svoje običajno božično na naraščaj in deo na praznik sv. Stefana dne 26. decembra ob 4. uri popoldne v tovalodnici na realki. Vabljeni so starši otrok in Sokolu naklonjeni občinstvo. — Pripravljalni odbor »Udruženja prometnikov kraljevine SHS« sklenejo na soboto dne 5. januarja ob 10. uri dopoldne v prostorih restavracije »Novi svet« v Ljubljani ustanovni občni zbor. Dolžnost vseh služboprostih tovarišev je, da se tega ustanovnega zborovanja sigurno udeleže. Pokažimo, da je samo v naš stanovski zavednosti naš spaa. — Kopališče hotel »Stion« v Ljubljani bo Jurta v ponedeljek celi dan odprto. — Za oškodovance po povodaji na Barju. Nespodane prošnje za odpomoč oškodovancem po povodaji na Barju se dovede do ustanovitve in konstituiranja odbora za odpomoč oškodovancem po povodnji na Barju, ki sestoji iz sledečih gospodov: ravnatelj Zbrizaj, generalni inšpektor voda; učitelj Likozar; nadučitelj Grčar; hranilnični kontrolor Koče in magistratski komisar Švigelj. Odbor je podvzel vse korake, da tudi s privatnimi darili in prispevki skuša lajšati bedo prizadetim. — Pri upravnem sodišču v Celju je popolniti mesto vršnega sluga. Natačnejši pogoji so razvidni v »Uradnem listu«. — Upravni odbor dr. I. Oražnevega dijakeške doma je prevzel dne 17. novembra 1923. v smislu oporoke dr. I. Oražna upravo njegove zapuščine, ki jo je dosedaj oskrboval izvrševatelj oporoke g. dr. France Goršk. Odbor je do pregledal vse račune in spise po strokovnjaku, ki jih je našel v najlepšem redu. Priznavajoč pravilno in uspešno delovanje g. dr. Goršiča mu izreka upravni odbor O. D. D. tem potom javno zahvalo. Ljubljana, 20. decembra 1923. Dr. DeFranceschi m. p. Dr. Eller m. p. Dr. Serko m. p.

— Oddaja voženj v mestni plinarni. Mestna občina ljubljanska razpisuje voženje za mestno plinarno za čas od 1. januarja 1924. do 31. decembra 1924. Reflektanti se opozarjajo, da se bo vršila dne 29. decembra ob 10. uri dopoldne v pisarni ravnateljske mestne plinarne javna pismena ponudbena razprava. Kolkovane in z vadijem 10.000 Din opremljene ponudbe, v katerih je navedli za prevzem voženj cene v stevilkah in besedah, izročiti je zapečateni do navedenega roka pri gori navedenem ravnateljstvu, kjer se tudi dražbeni pogoji ob navadnih uradnih urah vsakemu reflektantu na vpogled. Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale dražbenemu razpisu in pogojem, potem na take, ki bi se pogojno glasile in končno na one, katere bi se vizele prekasno, se ne bo oziralo. Magistrala pa si pridržuje pravico, oddati voženje tudi drugemu nego najnižjemu ponudniku. **Sodišče** Kako dlisi ratja pečenka. Na travnik Martina Petka so pribajale tuje race, ki pa so lepega dne nenadoma zginile. Ko je šel Petek kmalu nato mimo Kovačičeve hiše v Podgocih, je zaduhal ratjo pečenko. Tatvine sta bila osumljena Marija Kovačič in posestnik osumljeni Rudolf Tičar, ki pa sta bila pred mariborskim okrajnim sodiščem radi pomanjkanja dokazov oproščena. Sodnik je izrekel med drugim tudi dvom, da bi imel Petek res tako dober nos, da bi razločeval po duhu ratjo pečenko od drugih. **18 otrok, pa brez žene.** Pri okrajnem sodišču v Mariboru se je vršila te dni razprava proti Francu Pleču in bratru Ivanu, Alojziju in Mihaelu Doplerju iz Sv. Jurija ob Pesnici, ki so bili obtoženi, da so dne 1. novembra prekopali mizarja Zunka iz Gruša pri Sv. Kungofli. Bili so vsi oproščeni. Zanimivo pa je bilo, da je Miha Dopler na sodniškovo vprašanje, ali je oženjen in če ima za koga skrbeti, odgovoril, da ni oženjen, vendar pa mora skrbeti za 18 nezakonskih otrok. **Rekord v naravnih igrah dosegel** 40letni Franc Poločnik, drvar iz Luč. Komaj je odsedel svojo dvajseto kazen radi tatvine, je že v št. Jurju ob južni železnici ukraдел perilo, 26. oktobra pa v Nizki vasi v gostilni Fr. Repenška 12.000 K v gotovini. Drugo tatvine Poločnik ni hotel priznati. Aradnje je bil sam v gostilniških prostorih. Ko je hčerka Repenške opazila tatvino, je šla za njim ter zahtevala denar. Tat ji je pokazal nož ter zbežal v hosto. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo na eno leto težke ječe. **Podviljanost mladine.** Ločen Josip, 19letni mizarški pomočnik v Prastju v Kozanskem je našel dne 23. junija pred inotočem Jožefa Juraka v Srebrniku Janeza Kramerja in Al. Zupana v preloju. Brez povoda se je takoj zakačil v Kramerja ter ga z bodiljem v trčbu zelo nevarno ranil. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo na 4 mesece težke ječe. — Pred istim sodiščem so se zagovarjali 20letni Fr. Kostanjšek, 18letni Fr. Šinkovič in 18letni Simon Mramor in 16letni Jož. Pavlič. Dne 11. oktobra so vdrli po polnoči v hišo Marije Oprešnik v Bučah, zlomili hišna vrata, potegnili spečo Oprešnik iz postelje, jo tepili in posesnčili s svojo vodo. Kostanjšek lejanje sploh tajl, drugi pa se izgovarjajo na pijanost in jezo, ki so jo imeli do napadene. Val kmalo novi razen Kostanjška so bili obsodeni na tri, ozroma štiri mesece posestnega zapor. **Navaren nasilje je 53letni Fr. Kallunder iz Griž.** Ko je šel posestnik Rud. Oblak dne 13. novembra zvečer gledat pod svoj kozolec, je slišal nekdo šumenje. Ko je vprašal, kdo je pod kozolcem, se je zakadil Kallunder v njega ter ga z nožem nevarno ranil v desno ramo. Na Oblakovo klicu sta prišla na pomoč dva s koli oborožena moža. Nato je Kallunder pobegnil s neizjavanim izbeglom napolnjenov vrečo, ki pa jo je na begun vrgel stran. Obtoženo dejanje zanika, pod kozolcem se je pa našel njegov nož. Okr. sodišče v Celju ga je obsodilo na 6 mesecev ječe.

Politični odmevi

Iz italijanske notranje po itike

Še o vzrokih zaključitve parlamenta. — Ministrstvo za notranje stvari. — Pipjevci in bodoče volitve. — Dvojna mera.

Rim, 20. decembra.

O vzrokih nenadne zaključitve našega parlamenta se je veliko pisalo. Poudarjalo se je zlasti, da je Mussolini zato dal zaključiti parlamentarno zasedanje, češ ker kralj ni hotel dati predsankcije vladni predlogi na podaljšanje pooblastila za izvedbo raznih reform. Službeno ta vest ni bila ovržena, fašistovski tisk pa je še sredi predloga za izmišljotino. Te dni pa je krožila v parlamentarnih krogih še druga vest o vzrokih zaključitve parlamenta, ker se je zbornični predsednik De Nicola odpovedal predsedništvu. Povod tej odpovedi, da je bil odgovor državnega podtajnika za notranje stvari, Finzijs, na interpelacijo zaradi fašistovskega naskoka na Nittijevo stanovanje bivšega ministrskega predsednika, posl. Nittijsa. Vlada je sestavila ta odgovor sporazumno z zborničnim predsednikom tako, da sta bili v polni meri varovani jasnost zbornice in poslanska imuneteta. Preden pa je prišel odgovor v zbornico, se je vtiaknil vmes glavni tajnik fašistovske stranke, posl. Glunta, in se je po njegovem vplivu odgovor tako izpremenil, da ni mogel več zadovoljiti zborničnega predsednika, ki je valed tega odstopil. Fašistovski in filofašistovski tisk demantira sedaj tudi to vest, toda neovržitvo dejstvo je, da so prav te dni napoljski listi v vseh super-privih pozdravljali vrnitev De Nicola, ki je Napolčan, k odvetniškemu poklicu, kateremu se je svojočasno popolnoma odrekel, da bi mogel posvetiti vse svoje moči predsedstvu zbornice. Demanti fašistovskih listov stoji potemtakem pač na precej slabih nogah in je popolnoma verjetno, da je Mussolini dal rajši zatvoriti parlament kot pa da bi zboroval brez edinega moža, ki v resnici uživa zaupanje vse zbornice.

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE STVARI

Mnogo se je v zadnjem času razpravljalo v parlamentarnih krogih tudi o domnevni Mussolinijevi nameri, da dá iz svojih rok ministrstvo notranjih stvari, češ, ker je itak že preobložen s posli ministrskega predsedništva in ministrstva zunanjih stvari. Ta namera so je spravljal v zvezo zlasti z okolnostjo, da je minister javnih del Carnazza, ki je doslej pripadal k demokratski stranki («democrazia sociale»), pred nekaj dnevi dožl od Mussolinija samega fašistovsko izkaznico in je tako prestopil v fašistovsko stranko. Ta prestop naj bi imel za posledico tudi prestop iz ministrstva javnih del (in trgovine) v ministrstvo za notranje stvari. Z druge strani pa se je trdilo, da misli Mussolini sedanjega državnega podtajnika v ministrstvu za notranje stvari, Finzijs, posaditi na ministrski stolec. Fašistovski tisk sedaj odločno zanika vse take domaevne namere Mussolinijeve in porablja to priliko, da zopet do nebes povzdiguje Mussolinijevo «zares ogromno delavnost, razum, ki prekaša vse, najpomembnejšo razhorošilo in izredno vtrajnost pri delu». Mussolini da nima in ne bo imel nikdar namerja nastavit posebnega ministra za notranje stvari, če hoče v lastni roki obdržati vse niti italijanske zunanje in notranje politike. Ljudje, ki so bolje poučeni, pravijo, da diš Mussolinija poleg vseh drugih odličnih lastnosti tudi še najodličnejša: — nezaupnost napram lastnim najvernejšim pristavelem!

PIPIJEVCI IN BODOČE VOLITVE.

Kakor je Mussolini nezaupen proti drugim, so enako nezaupni tudi drugi proti njemu. Dasi ravno je prav izjavil, da glikakor ne misli razpustiti parlamenta, pu vendar nihče ne verjame in vse

stranke, tudi fašisti, se za danes pripravljajo na nove volitve. Ne pa tako pipjevci, ki so v vrhovnem svetu stranke — navzoč je bil tudi don Sturzo, a predsedoval je bivši avstrijski državni poslanec De Gasperi — sklenili, da se udeleže volitev. Besedilo sklenjene resolucije je dvignilo precej prahu v fašistovskem in filofašistovskem tisku, ker poudarja, da notranji položaj v državi še vedno vzburkavajo nezakonitosti in nasilstva, da novi volilni zakon ne dovoljuje, da bi ljudstvo izrazilo svojo resnično voljo, in da bo stranka šla pri volitvah svojo popolnoma samostojno pot brez zvez na desno in levo. S tem je jasno napovedano bodoče opozicijsko stališče pipjevcev napram Mussolinijevi fašistovski vlagi.

DVOJNA MERA.

Končno naj zabeležim še naslednji v očih bodoči primer dvojne mere, s katero meri Mussolinijeva vlada narodne manjšine. Te dni je namreč Mussolini sprejel odposlanstvo iz Aostake doline (Val d'Aosta), kjer živi, kakor znano, prebivalstvo francoske narodnosti. Zastopnikom tega prebivalstva v laškem parlamentu je celo po državnem osnovnem zakonu zajamčena svobodna uporaba francoskega jezika v parlamentu. Mussolini je voditelju odposlanstva izjavil med drugim, da uporaba francoskega jezika nikakor ne more metati najmanjše senice na patriotičnem Valdoštancev in še tem manj, ker ima fašistovska vlada v svoji šolski politiki začetno orijentacijo pouka po krajevni potrebi in z druge strani ve, da je uporaba italijanščine v javnem in zasebnem življenju v Aostski dolini popolnoma vzporedna z uporabo francoskine.

Tako je v Aostski dolini. V jugoslovanskem Primorju pa je fašistovska vlada vrgla naš jezik iz vsega javnega življenja, iz vseh državnih uradov, v najskrajnejšem hribovskem poštnem uradu, kjer nihče ne zna laški, ne sme poštarica slovenski govoriti z našim domačinom, ki pride oddajati pismo ter si morata kazati na prste. A kaj je napravila fašistovska vlada z našimi šolami! Naš poslanec, ki bi se držal v rimskem parlamentu izpregovoriti našo besedo, pa bi prav gotovo ne prišel več živ in Rim!

Taka je pač fašistovska enakopravnost, in Mussolini zadnjič ni zastojal rekel «slovanskim» fašistom, ko so se mu prišli klanjat, da ima tudi naš narod v Italiji enake dolžnosti in enake pravice!

K grškim volitvam

Zadnje volitve, ki so se vršile v Grčiji jeseni l. 1920., so prinesle povsem nepričakovano večino dotedanji antivenizelistični konstantinovski opoziciji, kar je imelo za posledico odhod Venizelosa v inozemstvo in povratek reakcionarnega germanofilskega režima. Pri teh volitvah je dobila liberalna stranka, ki se imenuje po voditelju običajno kratko venizelistična, le 100 mandatov. Dočim sta dobili koalirant rojalistični stranki: konservativna Gunarisovala ljudska 170 mandatov in tej sorodna narodnoreformistična Stratosova stranka 27 mandatov, ostala mesta so dobile manjše tudi antivenizelistične stranke.

Kaj je povzročilo tako temeljit preokret v politični orijentaciji grške javnosti, si ni težko predstavljati. Na račun rojalističnih strank, ki so vrh tega tekom lanske revolucije in letošnje protirevolucije izgubile svoje glavne voditelje, so šli vsi ne maloštevilni neuspešni grške vnanje politike. Pa vendar bi tudi to samo še ne bilo zadosten razlog za preokret na levo. Gotovo se ne sme podcenjevati pomen rojalistične abstinenca v volitvah; saj se trdi, da so celo mnogi rojalisti glasovali za zmernejše venizeliste, da oslabilo ekstremne republikance. Nasprotno pa so maloazijski begunci kompaktno glasovali za ekstremno re-

publikansko listo. Dalje gotovo ni bilo brez pomena, da je bilo obsešno stanje nad državo ukinjeno šele štirinajst dni pred volitvami. Skratka gotovo je, da neuspeh izrazitih rojalistov nikakor ni natančno merilo za dejansko moč in številno antirepublikance v Grčiji.

Zdi se nam potrebno, to naziranje podčrtati baš sedaj, ko se nahaja javnost popolnoma pod vtisom monarhističnega poraza na Grškem. Grčija je naša sosedna, napol zavezniška država in od okolnosti, koliko stabilnosti smemo pripisovati njenemu bodočemu režimu, zavisi takratne vrednosti njenega zavezništva. Gotovo je, da dosežanih in dostižnih ne moremo zaupati nikdar več; dovolj je to pokazala v kritičnih momentih... Toda vprašanje je, koliko smemo zaupati sedanjim republikanski omotici, kateri so glasom volilnih rezultatov zapadli grški volilci. Tu pa je potrebna največja previdnost; kakaj isti volilci so kljub medvojni politiki germanofilskega dvorja leta 1920. izrekli tako izrečno nezaupnico Venizelosu, da je mož globoko užaljen

skleniti za vedno se odreči političnemu udejstvovanju v veterenjaški, nevaležni in neuvidevni domovini.

Za presojo današnjega položaja so najbolj instruktivne izjave smlega Venizelosa, kakor so razvidne iz njegovih javnih pismen, poslanih v Ateue pred par tedni Venizelos je trdil, da bi takojšnji proglas republike imel za posledico — povratek kralja Jurija po preteku treh mesecev. On je bil mišljenja, da je grškemu narodu, tudi ako je zrel za republiko, treba časa, da pride k sebi po tolikih prevrtaih in da se mirno in zavestno orjentira. Venizelos pozna svoje — Grke.

Bojimo se tedaj, da imajo oni prav, ki cenijo rojaliste v Grčiji vendarle za močnejše nego se zdi te dni in da bi takojšnja uvedba republike vendarle ne prinesla državi potrebnega miru. Zato je prav želeli, da se vrne Venizelos in da s svojo zmerno stranko poišče najsrečnejši izhod iz situacije ter povde državno krmilo po srednji poti v stabilnejšo smer.

Iz življenja in sveta

Zagrebska senzacija

Še eno priznanje Hrvoja Paskjeviča?

Zadnja dva dneva obravnave Paskjevič-Thierry sta tako zaspala, da je malo ponehalo zanimanje publike za dogodke v sodni dvorani. Med poslušalci so nekateri sladko dremali.

V petek je bil prvi zaslišan 23 letni Zlatko Eicher glede neklih izpovedov o Thierryju. Sodišče je namreč hotelo doznati podrobnosti o neki sumni zabavi, ki se je baje kmalu po zločinu vršila pri Eicherjevih. Kakor znano, je imel Thierry z Eicherjevo ljubeznostno razmerje.

Iz izpovedov Zlatka Eicherja, Eicherjeve služkinje Katice Orgič in Iva Randiča, lastnika hiše, v kateri stanujejo Eicherjevi, ter njegove žene Sofije, matere Thierryjeve ljubimke Zlate Eicher in njene sestre Izahaja, da ni bilo pri Eicherjevih nobenih «orgij», kakor pripoveduje obtožnica. Pri Eicherjevih ni bilo nobene toliko opisovane «komedije pod loncem», ampak se je samo praznoval god enega rodbinskega člana, in to precej dostojno.

Nato je bil zaslišan Louis Kaertner, bivši trgovec v Newyorku. Priča je obsojen na dve leti težke ječe in sedl v Zagrebu. On je tisti Paskjevičev učitelj angleščine, kateremu je Paskjevič izjavil, da je Thierry nedolžen. Paskjevič je prič povedal, najprej, da Thierry ni streljal. Dva ali tri dni nato mu je izjavil, da je umoril sam Jelčića in Kanajeta. Thierry ga je samo nagovarjal, da bi bilo dobro opleniti kakšnega thotapca in iz tega se je pri njem porodil načrt o roparskem umoru Jelčića. Paskjevič je prič pripovedoval, da je segel po Jelčićevi torbi, katere pa ni mogel iztrgati žrtvi iz rok, radi česar je udaril Jelčića s pestjo all z boksarjem. Jelčić se je zgrudil na tla, Kanajet pa je začel bežati in vptiti. Paskjevič je tekel za njim ter ga ustrelil. Ko je pritekel nazaj do Jelčića, je videl, da se Jelčić dviga pokoncu ter ga je ustrelil.

Ko je Paskjevič svojo izpovedbo ponovil pred senatom, je pojašnjeval prič, da si je Jelčića izbral za žrtev radi tega, ker ga je zasledil in flagranti z neko žensko, katera je prebivala v Šelcih in s katero je imel razmerje. Hotel se je ta ženska imenovala, Paskjevič ni povedal, dejal je samo, da živi sedaj v Ameriki in da ima z njo še vedno zvezo. Nadalje je Paskjevič prič priznal, da bo po obsodbi šel v Ameriko, kjer se bošta zopet sestala. Vprašal ga je tudi, če se more postopanje po obsodbi obnoviti. Končno mu je obetal, da mu bo po obsodbi vse natanko razložil in da bo potem v Ameriki vse pozabil. Priča sodi, da Paskjevič ni normalen. Njegov cilj je, vsakogar vleči za nos. Kaertner misli, da je Paskjevič ustrelil Jelčića iz mržnje, za katero vidi v obtožencu

mного znakov. Mržnjo proti Jelčiću je gojil Paskjevič radi tega, ker je Jelčić imel denar, s katerim je mogel dekletu kupovati, sam pa je bil brez denarja, radi česar se mu dekle ni udajalo. Priča meni, da Paskjevič sploh ne ve, kaj je ljubezen.

Predsednik: «Morda bi vas v tej stroki lahko celo podučeval!» (Smeh v dvorani.)

Kaertner: Paskjevič je umoril Jelčića iz maščevalnosti, Jelčić je Paskjeviču prevzel dekle, Paskjevič pa je Jelčića oropal denarja.

Paskjevič trdovratno molči in zatajuje žensko v Šelcih, o kateri se govori na tem mestu razprave. Vprašan, kako je pravzaprav bilo, pravi Paskjevič, da je mogel res, da je govoril Kaertnerju, kakor zatrjuje priča, da pa je resnica to, kar je izpovedal pred sodiščem. Na vprašanje zagovornika Stožirja, če bi mogel na to prisesti, odgovarja Paskjevič: «Kaj bi prisegal, ko mi ne bi verovali, tudi če bi vzdignil nogo, ne pa samo roko!» Nadalje izjavi Paskjevič, da govori v zaporu, kakor je to običaj v takih prostorih, vedno s figo v žepu. Pigo je držal v žepu tudi tedaj, ko je dal izjave svojim zagovornikom. Dr. Stožir: «Ali ste držali figo v žepu tudi, kadar ste dali izjavo psihiatru dr. Barbotu?» Paskjevič: «Takrat nisem mogel. Sem namreč pisal, pred predsednikom pa sem moral stati «Habt Acht!»

Predsednik: «Ali ste držali figo v žepu tudi pri zadnjem priznanju?» Paskjevič: «Ni sem, ker sem je držal pri prejšnjih priznanjih, in to velja za vse!»

Polarne svetlobe

Okraj 80. stopinje severne širine traja dan več kakor 24 ur. V teh polarnih krajih se dan in noč, svetloba in tema menjaja samo vsakih tri do šest mesecev, tako da ima leto samo nekoliko dni, ali pa — kakor na težju — ima leto le en dan in eno noč.

Ni pa treba misliti, da je noč v polarnih krajih temna, kakor pri nas. Razsvetljuje jo odsev snega, a tudi glasovitja «polarna svetloba». V mraku in čistem zraku so tamkaj tudi zvezde mnogo svetlejšje kakor v naših krajih. In kdor prvkrat prezimuje na dalnjem severu, v njem vzbuja polarna noč s svojo lepoto spomine na pravilico iz «tisoh in ene noči». V njej vlada večasih globoka tišina ledenega mraku, dočim hladni mesečni žarki razsvetljujejo brezkončne snežne prostore, večasih pa jo moti tužno zvižganje snežne burje, ki tuil nad ledenimi vrhovi polarnih planin.

A z največjim občudovanjem nas navdaja polarna svetloba. Večinoma je ta svetloba nestalna. Nenačoma zasije, zatrepče na nebu in zopet izgine. Najdalje traja svetloba v obliki

loka, ki se razvija v mlečnobeles žarke visoko nad horizontom. Pogosto se vidi samo polovica loka, ki se dviga kakor stolp svetlobe nad robom neba. Drugič zopet je polarna svetloba podobna trepetajočim jezikom, ki so zgoraj zeleni, spodaj rdeči, ter vež ur nagloma trepetajo na nebeškem oboku. Nad severnim tečajem je polarna svetloba rumenkasta in večkrat se pripeti, da se vsi njeni žarki združijo v eni točki. To je najveličastnejši prizor severne svetlobe, znan pod imenom «severna krona».

Rodki prebivalci polarnih krajev niso ostali nedovzneti za melanholično lepoto polarne svetlobe. Nastale so cele legende. Stari Vikingi so verovali, zroč trepetajoče jezike severne svetlobe, ki so odsevali na celom severnem nebu, da Valkire hite v boj, jahajoč na srebrnobelih konjih iz Valhale.

Znanost še ni popolnem razjasnila pojava severne svetlobe. Znano je le, da magnetična in električna sila zemlje od časa do časa celo zremijsko oblo zavije v plašč svetlobe. Kako in kakaj, to je za današnjo znanost vedno še skrivnost.

Zenski moški

Psilhoanalitik Aplebach piše v svoji 46. vi knjigi o «Zgradbi značaja» tudi o ženskih moških, to so moški, ki so po svojih lastnostih, željah, navadah, značaju, ženske moškega spola. Ta ženskost se pojavlja zlasti v nišernosti in ljubezni do lišpanja. Pravemu možu je obleka poststranska stvar, ženskemu možu pa je obleka vse in je suženj elegancije in mode. Pri krojaču postaja cele ure, neprestano pomerja, ni z ničemer zadovoljen in se ogleduje neprestano v zrcalu. S parumil, mil in pudrom se bavi kakor koketa. Obleke in obutev lubi v svetlih barvah.

Pravi mož daje prednost femnim barvam. Rad hodi prepasan, ima zajete suknje, pazi na gube, nosi zapustnice, prstane, igle ter razvija vobče smisel za dragotino. Za friziranje, manikiranje in celo pedikiranje potroši ure in ure. V skrbi za svojo zunanost je tako pretiran, da se mu rogačo celo modne ženske. Značilno je, da je taka feminitet na radno zvezana z duševno manjvednostjo, a da imajo baš ženski moški pri moških ženskah največ uspehov. Seveda moški, ki se čedno in pravilno oblačil ter pazi na svojo telesno čistost, ni femininen, nego le civiliziran. Zenski moški so ugerili, ki so resnim ženskam smešni, a resnim možem zoperne opice.

X Zgodovinske gosti. Meseca novembra praznujemo vsi pravoverni kristjani god sv. Martina. Slavimo ga ob novem vinu in ob tolsti gosti počenki. Toda gos ni postala v zgodovini in v mišljenju ljudi slavna samo po sv. Martinu. Gosi so znane še od prej iz starih časov, ko še ni bilo ne duha ne sluha o sv. Martinu. Stari Egiptčani so doprinašali gosti na žrtvenike kot židane darove. Stari Rimljani so go gost cenili posebno od takrat, ko so jim otele Kapitoli Rimljani so radi njihovega kričanja, ki jih je rešilo gotovega pogina, tega člana kurje družine naravnost oboževali, vendar pa so ga imeli rajši na krožniku kakor na jeziki. Dandanes cenimo gosti najbolj v kuhinji ni na mizi, najmanj pa v družbi, kjer so nam večinoma nesimpatične in nadležne. Seveda slednje ne spadajo k ptičjemu rodu na domačem dvorišču.

X Francoska trdnjava na prodaj. Francoska vlada prodaja nenavaden objekt: citadelo trdnjave Saint Jean de Pont bilzu Biarritz, nedaleč od španske meje. Trdnjava je objekt svoje vrste. Poleg običajnih trdnjaviških prostorov obsega skladišča za municijo, kope ter več mostov za spuščanje. Zgrajena je bila v sedemnajstem stoletju Napoleon jo je uporabljal za bivalične rezervnih obsednih čet, med svetovno vojno pa je bila tam komaj ena četa vojaštva. Trdnjava ima svoj vodnik, ki je 270 m globok in

Dr. Ljudevit Pivko:

Božič dobrovoljca Janjica

Božič med dobrovoljci? Rašji ne vprašajte! Nihče izmed mojih Bošnjakov in Čehoslovakov ni prestopil v božičnih dneh hišnega praga, da bi v krogu prijateljev ali v gostoljubni družini mislil na svoje domače onstran 'zabneženih rogov. Sluga Djuro Janjič je prinesel skromno južino, odšel in ni se vrnil do večera. — Djuro nima miru. Zvedel smo po čtetnikih, da so v Grkoveh pri Livnu naznanili prebivalstvu, da je lugar Djuro Janjič izdal svojevga carja in da se bori proti Avstriji. Slučajni smo, da so mu nato doma užgali hišo in da so mu zandarji odgnali ženo bogvu kam preko Save, najbrž na Madžarsko. — Djuro danes nima več svojevga doma, da bi se ga spominjal na bašnji večer. Dolge brke, ki so mu kročile krepko in skoro vodoravno od kročatega lica, so že toden dni nekoliko zanemarjene in očl mu ne sijejo več v humorju.

Svoje duševne račune si je uredil in rezultat mi je javil: «Ostala mi puška i noži». Pri teh besedah mu je trepetala koža na licih in na bradi se mu je od-

javilo troje, četvero drhtečih gubic.

V zadnjih dneh si je iskal nove družbe. Vsak popoldan je zahajal na streljšiče k «deci». Tako naziva italijanske rekrute, najmlajši letnik 1809, kojega so kmalu po soški katastrofi poklicali v službo. Golobradi sardin- ski novinci ga zanimajo in «deca» ga pozna po imenu, še bolj pa po brkah. Pravijo mu «Kjabafi» («Ki ima brke» — «che ha baffi»).

Sardinci žvrgole v neumljivem narečju, toda ni človeka, s katerim bi se Bošnjak ne dogovoril. Vidimo ga de- stoto, kako kima in se zadovoljno sme- lja blebetavim mladčim, a tudi on jim mnogo razlaga.

Ob zidu sede in čepe štirje Sardin- ci okrog Janjica, ki drži v rokah pa- pir in ga obrača. Mlad znanec mu je prinesel pismo, kojega je dobil za bo- žič od sestro. Pismu je priložena foto- grafija. «To si ti, Giuseppe?» «Jaz.» «In to?» «Moja mati.» «In to je sestra?» «Sestra Mariola.» «Dvajset let?» «Restnajst let.» «Lepa sestra.» hvali Djuro in Sar-

dincu se dobro vidi, da ugaja staremu vojščaku slika.

Razlagajo mu, kaj piše Mariola, iz planin pri Cagliarih, iz siromašnega kraja. Olje bi radi mleli, a delavce ni, ko je Giuseppe vojak. Spominjajo se ga vsak dan pri delu in pri jelu, vsako uro, vsako minuto.

«Radi te imajo doma. Priden dečko, Giuseppe!»

«Radi se imamo, pritrjuje Sardin- nec. «Ko bi mogel iti z menoj, da vi- diš moj dom!»

«Nikoli.» meni Djuro. «Kam poješ na dopust?»

«Nikamor.»

Sardinci vedo, da je Kjabafi Avstri- jaci, ki torej ne more hoditi domov na dopust. —

«Kdaj si dobil zadnje pismo od do- ma?» vprašuje radoveden mladšč.

«Nikoli.» pravi Djuro. «Kar sem v Italiji, nima doma.»

«Za božič ti niso pisali?» se čudi Giuseppe.

«Nikoli.»

«In nisi žalosten?» —

«Deca ne morejo umeti, kako je mož- no živeti brez zveze z domačim, zlasti sedaj, ko je božič. S pomilovanjem in strahom gledajo nanj in žvrgole med seboj, da jim Djurova misel ne morejo slediti. Giuseppe vstaja in pravi nekaj, nato se na obrača in teče preko ogorov v kuhinjo. Za nim se dviga družni in

nato še tretji Sardinec in vsi beže drug za drugim.

Djuro ne ve, kaj se je zgodilo in preiščuje, ali jih ni morebiti razžalil. Niti «Z Bogom!» mu nobeden ni re- kel. . . .

Fotografijo in pismo ima še v ro- kah. Morebiti se vrnejo . . . ali vsaj oden izmed njih.

Seveda se vračajo.

Giuseppe je prvi. Nekaj belega drži pod pazduho in pričema v roko ska- kajoh preko ogorov.

«Giorgio! Regalo di Natale!» (Bo- žični dar), pravi Sardinec in mu molí belo vrečico iz domačega platna pred prsa. Sedaj pribiže tudi ostali trije in vsak nese nekaj.

Djuro se nmeva, da mu hočejo da- rovati, kar so prejeli od svojih sester in mater. Vsi mu drže svoje zavoje in vrečice in silijo vanj, naj vzame kar vse.

«Hvala, hvala! Ne morem, ne smem, to je vaše! Hvala!»

Toda Sardinci so neuklonljivi in Dju- ro kaže, naj odvežejo in pokažejo. Božičnega kruha mu ponujajo, ki so že nekoliko drob — saj je bil štiri dni na potovanju, slaščice, peciva, sadja.

Janjiču se smehlja lice, a brez po- zelenja.

Darov ne mara, češ, da ima hrane dovolj.

«Tvoje je to, Mariola je poslala to bi.»

«Mariola in mama bošta se radovali, kadar jma napšjem, da sem delil z vo- jakom, ki nima doma. Vzemi vse!»

Janjiču je položaj neprijeten. Vstaja in tišči pismo Sardinu v roko.

«Eno jabolko si vzamem. Hvala!»

In kakor na povelje so ga prijeli vsi štirje in mu jeli polniti žep. Vsaž grabi iz svojega zavoja in mu tlači v žep in za bluzo, Djuro se pa brani in se jih otepa, suvajoh jih rahlo od sebe.

Tedaj je javil češki dobrovoljec Lahvička, da se je nekaj zgodilo. Za zidom ob streljšiču hošejo baje itali- janski vojaki tepsti našega Janjica.

«Kako?»

«Videl sem, da se suvajo. Janjič jih meče od sebe kakor vreče, oni pa ska- čejo vanj.»

Ta bo lep!

Obuvam si čevlje namesto copat- da pogledam sam.

V tem pa že prihaja Janjič. Menda se je zares protopal, ker se smehlja in mu žare oči.

«Kaj počenjaš, Djuro?»

«Jaz? Nič!»

Žepo ima tako polno, da se mu tr- gajo. Izza bluze mu štrli rumenč štruca.

«Deca mi ni dala mira . . . Moral sem vzeti . . .»

stoj na griču, odkoder se mu pogled na bližnje Pireneje. Francoska vlada zasleduje pri prodaji patriotske in gromotne svrhe. Ker trdnjava ni več pomena za vojaške svrhe, jo hoče vnovičiti za drag denar, toda prodaja jo samo francoskemu državljanu. Inozemci so od kupčije izključeni.

× Kasarne za intelektualce. V francoski žurnalistiki se je nedavno vršila zanimiva debata. Francoski minister za prosveto je namreč predlagal, naj bi država zgradila posebne kasarne za dijake. Študenti bi živeli v teh kasarnah od konca svojih študij ter bi potem ko bi se uveljavili v svojih poklicih, po malem vračali državi denar, katerega je država izdala zanje v kasarnah. «Matins» pa je prišel še na bolj originalno idejo. Iznesele je predlog, da naj država

ne gradnobenih novih poslopj, temveč da naj mlade študente kratkoma uniformira ter jih pritegne k nekakemu navideznemu vojaškemu službovanju, dokler ne dovrše svojih študij. Značilno je, da z «Matinovo» idejo soglašajo velik del francoskega časnika.

× Duševno in telesno delo. Slavni berlinski kirurg prof. Bier je računal 55 mark v zlatu za strokovno mnenje v sodnem procesu, pri čemer je moral presoditi dolga akta, za kar je porabil 4 ure dela. Sodišče mu je priznalo te 29.940.000 papirnatih mark. Profesor je to odklonil, češ da je moral dati pred nekoliko dnevi postrežku 140.000.000 mark, da mu je princel kovčec iz kolodvorske garderobe na voz. Nato se je dr. Bieri zvišal honorar na 30.000.000 mark!

mor je izpopolnil učiteljski salonski orkester. Prireditelj je prinesel okoli 1100 Din čistega dobička, ki se porabilo za nabavo knjig in drugih šolskih potrebščin ubožnim otrokom. Učiteljskemu zboru kljubemo: «Le tako naprej, hvaležna vam bo mladina in ljudstvo!»

SAVA NA GORENJSKEM. Tukašnja podružnica CMD je zbrala v preteklem letu 2500 Din, ki jih je odposlala v Ljubljano. Podružnica je priredila v društvenem vrtnu na Savi Miklavžev večer, na katerem so bili obdarovani otroci. Marljivo podružnici iskreno čestitamo k vzornemu delovanju in jo spodbujamo k novemu delu. Sveta dolžnost vsakega narodnjaka je, da podpira vsestransko našo velevažno šolsko družbo.

JESENICE. Za 27. januarja so razpisane pri nas občinske volitve. Volilno gibanje je že v polnem teku, vendar pa je dosedaj še tiho. Naši kulurkarji, na čelu jim kaplan Plvk, so prvi postavili kandidatno listo. Vsa prva sigurna mesta so zasedli mladi nezakuseni ljudje, starejši možje pa so bili potisnjeni na zadnja in namestniška mesta, kar je povzročilo med stariimi ključniki volilci precej hudo kri. Je paš križ, kadar trava čez glavo zraste.

ZAGORJE O. S. V nedeljo dne 16. decembra je tukašnja podružnica Jugoslovenske Matice priredila veselicu, pri kateri so se razdelili dobitki (12) za kegljave in strele. Veselica je uspeša tako v normalnem kot gromotnem oziru povsem povoljno. Le žal, da smo pogrežali marmelade. Zalogostno je, da je tako malo žustvovanja in požrtvovalnosti za one, ki trpe pod tujim jarmom. Kadar se bo še vršila kakšna slična, narodno-dobrodelno-kulturna prireditelj, se nadejamo boljše udeležbe! Iskrena hvala pa vsem onim, ki so se odzvali in kakorkoli pripomogli k doseženemu uspehu!

TRBOVLJE. Naši radikalni (konzervirj Koren) so imeli v petek javen shod ali bolje rečeno varijete pred-tavo. Nastopili so razni sloviti govorniki, za časovno pa so skrbeli številni medikci poslušalci. Koren se je opravičeval in zahteval, da se takoj razpiše občinske volitve. Samo tega ni povedal, da se u-u z volitvami ni čisto nič mudilo, ko je bil sam govor. Gotovo se misli, da bo župan. Kot tak se lahko obnovi falirano «ciglanu» ali pa kako konzumno društvo z «en gros» prodajo koruzne moka. Z dobrim kalkulantom Jozefom se še da spekulirati; neslo bi tudi ročno elikanje igralnih kart. Šuntajs nastopi v bodoče le kot zagovornik v pravnih zadevah. Stefanovič bo pa gotovo imel dovolj, ker mu je preprosto radar rekel: «Emil, le pridži se večkrat k nam, ker imamo vedno veliko zabave s tobogi!»

SLOVENJGRADEC. Na kraljev rojstni dan je bila končana akcija v prid božičnem za revno obmejno deca. Na obmejnem šole Vrata, Pernice, Sv. Jernej, Muta, Marenberg, Remšnik, Kapla, Brezdno in sv. Ožbolt je bilo razpisano blago v vrednosti čez 100 tisoč kron, in sicer: Usnja za 105 parov čevljev, blago za 34 dečjih in 59 dekliških oblek, za 68 hlače za dečke, za 69 dekliških jopice, 92 srajc, 3 jopice za dečke, 32 žepnih robcov, 4 rute za deklice in še več drugih predmetov. Božičnice bodo imele patriotski značaj z nagovorom, petjem in deklaracijami. Osrednji odbor izreka vsem ljubiteljem mladine, velikodušnim darovalcem in sploh vsem, ki so omogočili bogato obdaritev, iskreno zahvalo.

KOPRIVNICA PRI RAJHENBURGU. Kakor čitamo, je pri nas zopet razpisana nadučiteljska služba, ker pri prvem razpisu očitno ni bilo prosilca. Sicer pa to ni nič čudnega, kajti pri nas se boje ljudi, ki so za kulturni napredek naroda. Toda narod brez šole, je narod brez bodočnosti, to naj si zapomnijo vsi naši občani. Naša šola nikakor ne odgovarja zakonitim predpisom. Ali je nadučiteljevo stanovanje, ki je bilo silno zanemarjeno, sedaj popravičeno? Kako je s šolskim vrstom? Šolska oblast prav lahko doseže, da se šolstvo v Koprivnici kljub ljudskemu pasivnemu odporu uredi prav vzorno. Proš s koprivniškim kitajskim zidom.

CERSAK. Pri nas imamo že 72 let stare stroto, ki se proživlja od hiše do hiše. Naš župan Josip Reiter je s stroto v bližnjem sorodstvu. Ali bi je ne mogel spraviti v sirotišnico? Res sramota, da se mora strota na tak način proživljati.

BREZICE. Naše narodno življenje se vedno bolj razvija. Narodni praznik so praznili s prireditvijo učenci meščanske šole, kraljev rojstni dan pa učenci osnovne šole. Iz delovanja naših učiteljev se pač vidi, koliko truda in dela potrebuje v narodnem duhu vzgoja otrok. Učitelstvo se zaveda v polni meri svojih dolžnosti. To smo zapazili pri prireditvi na rojstni dan našega preljubljenega vladarja, ko so pokazali učenci osnovne šole pridnost in ljubav do domovine. Prireditelj je bila v nedeljo 16. decembra popoldne za okoličane, v nedeljo 17. decembra pa za meščane. Pevske točke pod vodstvom nadučitelja Srpšana so se tako izvrstno in lepo izvajale kakor tudi deklaracije mladih, da je občinstvo z solznimi očmi občudovalo kaj vsega je deca zmožna. Obe enote hanki «Cista vest» in kralj Matjaževi hajduki so diletanti osnovne šole igrali izbornu. Posebno branjeve so povzročile veliko smeha in mladi Matjaževi vojniki so ob koncu igre vzorno zapeli «Bože pravde».

Krasno je bilo gledati nastop devetih soltarjev, trije v modrih, trije v belih in trije v rdečih srajcah, ki so po šolski vzgoji v polno zadovoljstvo izvajali te lovašne vaje. Tudi dohodki namenjeni

za revne soltarje so bili dovoljni, seveda, bi lahko bila dvorana v Narodnem domu pri obeh prireditvah še bolj napolnjena, ako bi se starši in prijatelji otrok malo bolj zavedali svojih dolžnosti in ko bi videli, da je le v vzgoji otrok bodočnost naše mile domovine.

CRNA PRI PREVALJAH. Na krstno slavo kralja Aleksandra se je zbrala po maši narodno zavodna inteligenca v gostilni Rešer, kjer je imel župnik Dobrovelel patriotski govor, izražajoč željo, da bi Nj. Vel. kralj osvobodil še ostale naše zaslužnjene brate iz tujeja robstva, katere so ni posrečilo blagopokojnemu njegovemu očetu Petru I. Osvoboditelju. Isti čas se je pa v nemški gostilni Prah zbrala družba, katerih imena zasukrat se zamolčimo ter s tem razburila tukašnje narodno zavodne kroge. Skan-

dal je, ker so vse dotične osebe v naših narodnih službah in se ogibljuje slovenskih narodnih prireditelj. G. kaplan Malej se ne čudimo, ako se ni pridružil patriotski družbi, ker njega ne vidimo drugje kot v nemški družbi in švabčari kot da bi bil v Berlinu, ampak ostalim, od katerih smo pričakovali več vednosti, osobito tukaj na meji, in v narodno najbolj ogroženem kraju. Iz mnogih hiš so viselo državne in slovenske zastave, samo iz rudniške hiše, kjer stanuje naduti Nemoč «Oberbutman Josef Rosshacher» ne, kljub temu, da ima od rudnika zastavo z naročilom, da je mora ob državnih praznikih razobešiti. Vprašamo rudniško ravateljstvo, ako ve, da ta mož ni naš državljan in če ga namerava še dolgo trpeti v svojem obratu, da bo nas izžival.

Naši kraji in ljudje

Prehud tobak

(Dopis iz Primorja.)

Gospod urednik, dovolite mi kot skromnemu človeku, ki si v resnici jo stotinkah služi svoj vsakdanji kruh, da napišem par besedi o zadevi, ki je za nas male primorske ljudi dokaj važna.

Tobakarnar sem in prodajam tuji časopise, pri čemer seveda ne gledam, kakšni so listi, ki jih prodajam, in kateri stranki pridajo. Samo da so oblastveno dovoljeni. Toda te dni mi je prišla ponudba, ki sem ob pogledu nanjo zaškripal z zobmi.

Italijanski naslov in italijanska ponudba, a prišla je iz — Ljubljane! In od koga? Od «Jutranjih Novosti»! Dirsravno sem miren in potrpežljiv človek, me je tako razburilo, da sem krenko zaklel. In kako ne bi!

Majhno pokojnino imam, s katero ne morem ne živeti, ne umreti, in poleg tega tobakarno s prodajo časopisov. Mnil sem se leta in leta, da sem si dal na stran par tisočakov, ki naj bi mi bili preskrba za starost. V najboljši veri sem ta prihranek postopno vlagal v delnice tržaške «Jadranske banke». Prišlo je letošnje poletje in z njim tisti zloglasni občni zbor banke, na katerem mi je oni še zloglasnejši generalni ravnatelj Kamenarovič z enim mahom uničil ves moj prihranek, vso mojo starostno preskrbo. Moje delnice so izgubile vso vrednost, ker delnice beograjske «Jadranske banke», ki sem jih dobil za tržaške, tudi niso vredne nič napram izgubi, ki sem jo pretrpel pri tržaški. Ta je ena. Sedaj pa še druga.

Imam brata v Vipavski dolini, kmeta, ki je imel pred vojno lepo premoženje in marsikateri tisočak shranjen v domači posejilnici. Prišla je vojna, brat vojak, žena in otroci begunci, hiša in gospodarska poselja razdejana, polje in vinograd uničena. Vrnili so se vsi, hvala Bogu, ali kakšno je danes njihovo življenje! Vojna oškodovina se danes ni izplačana, s posejili si je brat zopet sezidal dom, polje in vinograd zopet rodila, ali kupca za vino ni! Denarja ni! Revščina kljub vsemu bogastvu, ki leži v neizmernih kronah onstran meje. In kao je kriv, da naše zadrage in posejilnice se danes nimajo izmenjavati v Jugoslaviji naloženih bivših avstrijskih kron? Zopet «Jadranska banka», ki je pograbilna milijone laške vlade za svojo potapljaljočo se ladjo, namesto da bi bile denar dobile naše zadrage, njihovi vlatatelji!

In moj brat in jaz nisva sama. Na čsoče nas je takih v našem Primorju! Sedaj pa prihajajo ljubljanske «Jutranje Novosti», glasilo Kamenaroviča in njegove «Jadranske banke», ki nam je uničil vse, kar smo imeli, se nam s svojimi laškimi ponudbami v-ljujejo ter nas še rotiljo, da naj delamo reklamo zanje! Mi, ki so nas ugonobili, ki so naše žulje izgrali v roke najzagrizenjšim fašistom in najmazanejšim žilom, naj potem še skrbimo za razširjanje njihovega lista in ga jim pomagamo vzdrževati!

Za glasilo Kamenaroviča in njegovih priznanjačev ni mesta pri nas na Primorskem. Ali jim ni dosti, da so nam snedli naše milijone, da hočejo grabiti sedaj še po naših stotinkah! Vso drugi jugoslovenski list imej svobodno pot med naš narod, list tistih, ki so nas gospodarsko uničili in nas povrhu vsega še izdali našim najhujšim sovražnikom, pa ne sme v nobeno našo hišo!

F. R.

Božične in noveletne čestitka naših vojakov

Svojim staršem, študentem «Jutra», kakor tudi vsem slovenskim dekletom in fantom v oži domovini in neodrešenim rojakom na Primorskem in Koroskem žela veselo božične praznike in srečno novo leto!

OSIJEK (bolničarska četa): Josip Demšar iz Zeleznikov, Ferdo Fischer iz Slovenjgrada, Andrej Kovčič iz Planine, Janez Rupnik, Franjo Kunc iz Logatec, Vinko Kolarič iz Dolne, Josip Kraavner iz Laz, Anton Sedavčič iz Ivanjsela, Franč Hala iz Zagore in drugi.

NOVI SAD (avijatareji): Franjo Lužnik iz Oustajna, Milan Rinaldo, Karel Rožaj, Franjo Askerc, Stanišlav Urbajs, Emil Smodič, Matija Pucelj, Franjo Eržen, Anton Novak — vsi iz Trbovelj; Peter Zeleznik iz Zagorja ob Savi, Hen-

rik Klobočar iz Brežic, Franjo Regent iz Maribora, Oton Kolman iz Radovljice, Rudolf Škore in Mihael Škofar iz Celja, Feliks Zanoškar, Edvard Marc in Mirko Kovač iz Ljubljane, Anton Gregorin iz Brezovice, Vinko Zajc iz Taena, Franjo Masten in Franjo Unetič iz Zagreba.

BEograd (orožniki): Ivan Košak, Alojz Brajer, Jernej Dežman, Jurij Uršnik, Anton Grom, Urban Stiglic in Stanko Furlan.

NIS (10. artiljerijski polk): Rajko Lubelj, Alojz Bizjak, Milan Lovrenčič, Viktor Vrbič, Maks Smodej, Nikola Dronovič, Franc Stefančič, Stanko Kuralt, Leopold Podrižaj, Josip Gimpl, Anton Možic, Franč Komar, Janez Potrpic, Mihael Deržič, Anton Opara, Franc Kurent, Franč Lednik in Anton Petrovič.

KORACICA (orožniki kočevske orožniške čete): Vekoslav Korosec, Alojz Koršič, Ivan Presek, Ivan Gruden, Ivan Primožič, Ivan Triglav, Ivan Seklič, Ivan Znidarič, Ivan Spendal, Alojz Pukič, Maks Sluga, Anton Pečnik, Avgust Kenda, Mihael Kenda in Josip Znidarič.

DEBAR (12. pešpolk «Car Lazar»): Albin Konjodič, Josko Peršak, Josko Heršič, Josko Kolarič, Josko Radovan, Anton Vrščaj, Albin Hrovat, Albert Murn, Mirko Malovič, 6. četa: Pavel Sluga iz Planine, Franc Kamovec iz Laz, Franc Matičič in Anton Junc iz Laz, Josko Meze in Matija Istenič iz Logatec, Ivan Sreel iz Borovnice, Anton Jeršnovič iz Vrhnike, Ivan Zitko iz Male Ligojine, Peter Sečnik iz Vrdenca in Ivan Stanovnik iz Lesnega brda.

GOSTIVAR (10. četa 21. čehoslovaškega pešpolka): Peter Colerin, Franc Bončina, Peter Kajžar, Janez Fajfar, Peter Fajfar, Janez Cufar, Karel Premk, Milan Hrovat, Alojz Birjan, Vid Mohar, Avgust Černak in Franc Lukac.

SARAJEVO (slovenski orožniki): Kaplar Franc Sever iz Središča, Andrej Vodopivec iz Dornberga pri Gorici, Tone Glonar od Sv. Barbare v Slov. goricah, Gustav Plomberger iz Hoč, Andrej Hlede iz Gorice, Franc Mesarič iz Hoč, Franc Zavec iz Zavrha v Slov. goricah, Franc Kobal iz Tolmina in Josko Lampe iz Idrije.

SIBENIK. Vsem čitateljem in prijateljem «Jutra», žele veselo božične praznike ter srečno novo leto 1924., radiotelegrafisti vojni mornarice podnaredniki: Radojan Kosi, Ljutomer; Janko Peterelj, Gorenja vas; Miodraže Pestič, Beograd; Gligorija Radulović iz Sabca.

BOKA KOTORSKA (mornarji v Titvu): Franč Turšič (Cerknica), Trtnik Ignacij (Ljubljana), Josko Sustar (Dobro Polje), Alojzij Sešek (Zalog), Štrukelj Ivan (Ljubljana), Marolt Franc (Zerovnica), Marolt Franc (Bleke), Majeršič Maks (Zalog), Kunstelj Franc (Jelica), Müller Karl (Siska), Pirc Alojz (Ljubljana). Kraševac Anton (Mlaka), Mlakar Rudolf (Loz), Ahtan Stane (Selo), Weiss Alojz (Metlika), Kavčič Srečko (Logatec), Martinčič Leopold (Rakek), Skubje Leopold (Ljubljana), Pečar Adolf (Ljubljana), Bukovnik Ivan (Ig).

Dopisi

SKOFJA LOKA. Naše šolsko društvo je uprizorilo preteklo nedeljo na svojem odru igro «Pogumni Tonček» kot deseto v letošnji zimski sezoni. Uspeh je bil zadovoljiv v vsakem oziru. Posamezni prizori so prišli do popolne veljave. Tudi vloge so bile sredno razdeljene. Dramatični odsek vsekakor jako pridno vrši svoje sicer ne lahko nalogo. V nedeljo dne 23. decembra se igra na splošno željo ponovi. Občinstvo prosimo, da prihaja točno k predstavam.

BLD. Preteklo nedeljo je priredil učiteljski zbor osmerazrednice v prostornih blejskega doma veličastno šolsko akademijo v proslavo kraljevega rojstnega dne, v podporo revnim otrokom za nabavo šolskih potrebščin. Obisk je bil tako velik, da je morala polovica ljudi oditi. Učenka Marica Porova je s svojim nagovorom silno navdušila občinstvo. Sledila je skupina učencev in učenk višjih razredov, ki je v pestrnih narodnih nošah predstavljala vsa jugoslovenska plemena. Po poklonitvi je zapel šolski pevski zbor kraljevske himne, nato pa pod vodstvom učitelja Muculiniča dve pevski točki s tako preciznostjo, da je moral zadnji točko ponoviti. Tudi otroška igra «Vanda» je žela obilo priznanja. Naš malčki so se izvrstno počutili na gledaliških deskah. Sijajno so rešili vlogo: Vanda (E. Bögel), Janoš (G. Hočvar), Zvonko (A. Černe) in Marica (M. Svetina). Tudi ciganska družba in vsi ostali so dobro pogodili svoje vloge. Od-

Gospodarstvo

Kletarski tečaj

Sedaj, ko je nastala potreba, da vino izvažamo, je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo umnega kletarjenja, da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče, uspešno konkurirati s pridelki drugih vinorodnih dežel.

Kaj pomaga vinogradniku še tako lepo grozdi, ako ne zna iz njena pripraviti take pijače, kakršna se dandanes po svetu zahteva.

Ravnatoku je tudi za kletarje, vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom, znanje umnega kletarstva, zlasti pravičnega ravnanja s posodo in z vinom neobdolino potrebno, kajti iz najbolj žlahtne kapljice se z nepravilnim ravnanjem lahko napravi najslabša pijača.

Da imajo uka željni priliko, se izučiti v umnem kletarstvu, priredi državna kmetijska šola na Grmu (Novo mesto) dne 23., 24. in 25. januarja 1924 *trodnevni kletarski tečaj*.

Kdor se misli tečaja udeležiti, naj se zgledi do 10. januarja 1924. pri ravnateljstvu šole. Revnejšim udeležencem, ki se izkažejo s potrdilom županstva, se po možnosti pomaga s prehrano in stanovanjem.

Ker je število udeležencev omejeno, se je treba, komur je na stvari ležeče, čim prej zglasiti. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bo o tem obveščen s posebnim vabilom vsaj en teden pred pričetkom tečaja.

Tržna poročila

Zagreški tedenski sejem (22. t. m.) Sejem slab. Kupovalo se je zelo malo. Cene za kg žive teže: bosanske buše 1. 12 — 13, II. 10 — 11, III. 7,5 — 9, teleta 18,5 — 20, svinje srebške 24,5 — 28, srbijanske 27,5. Krma: seno 100 — 115, otava 125 — 150, detelja 125 — 150.

Protli nesolidnim mahinacijam. Iz Beograda se nam poroča: Protli nesolidnim zlorabam Jadranske banke v strankarske in osebne namene je začel odločen odpor v krogih upnikov in delničarjev. Kamenaroviča in Ažmana se ostro napada kot človeka, ki sta zavod spravila s svojo desperatno politiko na rob propada. Narodna banka je odklonila vsak nov kredit Jadranski banki, ki se nahaja v plačilnih težkočah. Delo na zgradbi nove palače je popolnoma ustavljeno. Kakor se čuje, prodaja banka sedaj tudi že «Strojne tovarne in livarne v Ljubljani» tujeem. Izkupilo pa ne more zadostiti za plačila, ki so zapadla. Veliko ogorčenje vzbuja dejstvo, da je Kamenarovič za hitrom upravnega sveta ponudil za 40 milijonov nove nominalne delniške glavnice Nemeem. Dasj je ta nevarnost za hip zavrnjena, ker so Nemci videli plačilne težkoče zavoda odklonili nakup, se vendar misli, da bo Kamenarovič svoj poskus ponovil v cenejši obliki. Upravni svet je sklenil ustavitve «Jutranjih Novosti». (Op. ured.: Upravni svet očitno ne ve nič o tem, da gg. Kamenarovič in Ažman s pomočjo SKS snujeta nov dnevnik, ki ga bo ravno tako vzdrževala Jadranska banka.)

Povišan nominalne Trboveljske premogokopne družbe. Dunajski «Uhr-Blatt» poroča, da bo vodstvo Trboveljske premogokopne družbe povisalo delniško nominalno od 50 na 100 Din.

V trgovinski register se je vpisala nastopna firma: Srednjeevropski rudnik, d. d. v Ljubljani (podružnica v Londonu obstoječega glavnega podjetja). Izbrislja se je firma Zabret & Komp., tovarna lanenega olja v Britov pri Kranju (obrat prenehaj).

Železniška proga Titeč-Orlovat se danes dne 23. decembra svečano otvorila. Otvoritvi so prisostvovali tudi večje število narodnih poslancev.

Pridelke češpelj in pekmeza v naši državi. Posebna komisija ministrstva za trgovino in industrijo, ki vodi tehtanje in pregled letošnjega pridelka češpelj in pekmeza, je izročila ministrstvu poročilo iz katerega se vidi, da je letošnja letina dala 33 milijonov kg češpelj. Pekmeza je ta komisija pregledala doslej okrog 2 milijona kg.

Plačilne težkoče Fruškogorske banke v Sremskih Karlovcih. Iz Novega Sada poročajo, da zadena krivda glede ustavitve plačil Fruškogorske banke v Sremskih Karlovcih bankino vodstvo. Preiskava se je že uvedla. Z večjimi zneski so pri zavodu zainteresirane Zadruga banka v Novem Sadu, Uprava fondova in nekaj zagrebških bank.

= Prislina poravnava osižeške tvornice špirita. Osižeška tvornica špirita se nahaja v plačilnih težkočah in se je večraj vršilo posvetovanje upnikov.

= Možnost izvoza naših vin v Kanado. Po informacijah, ki jih je prejelo naše ministrstvo za trgovino in industrijo, obstoji v Kanadi veliko zanimanje za naša vina in da lahko na kanadskem vinskem trgu sprejemo konkurenco z francoskimi vinskimi producenti. Če se nam posreči, pridobiti si ta trg, bo naša vinska kriza znatno olajšana.

= Položaj na vinskem trgu v Dalmaciji. Iz Dalmacije poročajo, da je tam vinska kupčija zelo slaba. Le iz Sibeniaka in okolice se je v zadnjem času izvozilo okrog 14 vagonov vina. Boljše vino se trži po 4 do 5 Din liter. Povprečno vina imajo 11,5 stopinj, boljše pa od 12 do 13 stopinj.

= Kmetijski tečaj. Na kmetijski šoli na Grmu se vrše nastopni tečaji za praktične gospodarje: 1.) kletarski tečaj: dne 23., 24. in 25. januarja; 2.) sadjarski tečaj: dne 18., 19. in 20. februarja; 3.) tečaj za pridelovanje in umno uporabo kreme: dne 21., 22. in 23. februarja; 4.) tečaj za vinogradnike: dne 24. in 25. februarja (delo v vinogradih, obrezovanje trt itd.), 7. aprila (spomladno cepljenje trt) in 10. in 11. junija (zatiranje škodljivcev, zeleno cepljenje trt). Tečaji so teoretični in praktični ter se pri njih gospodarji lahko v dotični stroki dobro izučejo. Oddaljenim, revnim gospodarjem se dovolj prispevek v hrani in s prenočiščem na zavodu. Kdor te želi, mora se izkazati s potrdilom županstva. Priglasitve sprejema ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu (p. Novo mesto) in sicer za 1. tečaj do 10. januarja, za 2. in 3. tečaj do 20. januarja, za 4. tečaj pa do 10. marca 1924.

= Tvornica stekla v Zaječaru bo kmalu dovršena in bo ena največjih tvornic te vrste v Jugoslaviji.

= Izvoz živine iz Srbije. Iz Beograda poročajo: Računa se, da se bo to leto izvozilo iz Srbije 60.000 svinj, 30.000 ovac in 35.000 goved.

= Za jugoslovensko trgovinsko zbornico na Dunaju. Na eni zadnjih sej osižeške Trgovsko-obrtniške zbornice je bil sprejet predlog, da se pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah ter ostalih gospodarskih korporacijah podvzamejo potrebi koraki za to, da se na Dunaju osnuje jugoslovenska trgovinska zbornica.

= Povečanje železniške tarife v Avstriji. 8. 1. januarjem se povečajo železniške tarife v Avstriji za 25 do 50 odst. = Konkurz milanske tvrdke. Iz Trsta javljajo, da milanska tvrdka Riunita di Filati najavlja konkurz s 40 milijoni pasiv. S tem konkurzom so oškodovane mnoge italijanske in angleške tvornice bombaž in volne.

= K polomu praške Pozemkove banke. Iz Prage poročajo: Likvidacijski odbor Pozemkove banke, ki je pred mesec ustavila plačila, je imel te dni vro generalno skupščino. Doslej ugotovljena izguba znaša 1367 milijonov Kč. Likvidacijski odbor je ugotovil, da so na polomu skrivni upravni svet, ravnateljstvo in uradništvne, ker so na stroške banke vršili privatne spekulacije.

= Novi poljski carinski koeficient. Iz Varšave poročajo: Z 19. dec. so stopile v veljavo nove carinske določbe. Normalna multiplikacijska postavka znaša 900.000, znižana 675.000 poljskih mark.

Na boljši premog, drva in ogelje
kupite najceneje pri
Družbi ILIRIJA, Ljubljana,
Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Enkrat
za vselej se vam priporoča samo veljavna R. ŠTEJNICKI, C. lje, ako hočete res dobro in poceni kupiti

ČEVLJE
ročno domače delo, kakor tudi fine tvorniške, oblike za ženske, moške in otroke, perilo, kravate, platen, jope, čepice in šale, kravatice, rokavice, nogavice in sploh vsa modno roba za dame in gospode. — Trgovci en gros-cene.

«Jas grem prvi,» govori dalje Sainclair, «deset korakov pred vami. Za menoj pojdejo Grisyl, Pilon in Sainces, nato Mattol, Girard in miss Ellen. Tako, dobro! In ne pozabite, da nas bodo, vsaj v začetku, smatrali za one, ki smo jih pravkar premagali... Seveda dolgo se tako ne bo dalo gojiti. Menim pa, da se ni bo med tem posrečilo poizvedeti še to, kar manjka za izvršitev mojega načrta. Prva bitka je izpadla v našo korist, in še celo bolje, kakor smo si drznili upati. Pazimo, da nam ne izpodleti pri drugil! Naprej!...»

In v spremstvu Grisyle, ki se še vedno ni prav zavedla, hiti Jean de Sainclair le Nyctalope s svojo malo četo dalje v podzemlje, v kraljestvo Votle Skale, kjer sta ječala zaprti Irena Ciserat in mali Henri.

V. Trije fantomi

Isti dan, 20. maja, so se v Parizu nekoli ure zgodili trije nenavadni pojavi izrednega pomena, vsi enako fantastični, a različni v tragiki. Najprej pri Laurenci Pailli.

Laurence, ki že od 16. maja ni bila ne živa ne mrtva, od onega dne, ko jo je Sainclair rešil s Schwalzrocka, ni, kakor vemo, pokazala nikakega življenja ne naslednji dan, 17. maja, ne 18. in 19. maja.

20. maja pa, dve minuti po šesti uri zjutraj, je Laurence naenkrat začutila, da je življenje v njej odprla je oči.

Soba, v kateri je ležala, je bila tamna. Okna so bila zaprta, zastori zagrnjeni, in z zaslonom omiljena električna nočna svetiljka je razširjala le malo svetlobe, tako da so se predmeti v sobi zdeli kakor zaviti v senca.

Ob postelji, nasproti mizi ob vznožju postelje, sedi v globokem naslanjaču ženska v obleki bolniških strežnic in spi. Njen obraz se zdi v medli luči začuden bled kakor posteljno perilo, in če bi ne bilo čuti dihanja, bi človek mislil, da je mrtva.

Laurence odpre oči in okrene glavo nalahno proti luči, nato se ozre še v nasprotno stran. Oči ji padejo na spečo strežnico in takoj se ji vzbudi zavest, da se nahaja v tuji, nepoznani sobi.

Ležala na hrbtu in pokrita z lahno volneno odejo, se hoče v postelji vzravhati. S komolcem se upre v postelj, a jo prevlada slabost, tako da se takoj zopet zgrudi nazaj, nezmožna, da bi napravila še tako majhno kretanje, oči se ji zapro in pót ji stopi na čelo.

Minuta mine, dve, tri morda... Srce se ji pomiri. Laurence se znova povrne življenje, nalahno odpre oči...

Nakrat se ji vzbudi spomin. Oni čudovit in toli strašni dogodki na Schwalzrocku; ko se ji je potem pojavil Sainclair v stolpu na obzidju, dalje tajinstveni nevidni zid, njene tri stražnice: Mina, Gertruda in Marija...

In ko ji je javil strašni Lucifer, da je Sainclair ujet, in ji stavil ultimatum... Njen notranji boj, načrt, kako rešiti ljubljence... Usodepolna žrtev... «Baron Glö von Warteck, želim vas, pridite!...» Kako se je ponudila Luciferju, in potem...

Ko dospje Laurence v svojem premišljevanju do te točke, jo nakrat prekine čudna prikazen, ki vstane pred njo ob vznožju postelje...

«Ne, ne!» vzdihne Laurence komaj slšno. «Saj ne spim več... To ni vizija... Slišim svoj lastni glas, čutim

odejo, če se je dotaknem s prsti... In prav dobro razločim ono spečo žensko, sedečo v črnem naslanjaču, in bakreno ograjo postelje... in tam... tam ono čudno...»

Kaj neki? Kaj je bilo ono čudno ob posteljni ograji, ki je vzbudilo Laurencino pozornost?

Sprva se je zdelo, kakor da vstaja iz somraka bela, fina, polahno valujoča megla. Toda takrat, ko se je Laurence ozrla v ono stran, se je megla že začela hitreje razvijati. Jela se je širiti in zgoščevati, valovanje je dobivalo določne oblike, oblike človeškega telesa, ki je bilo kakor obdano z neko mehko, prožno, belo tenčico, iz katere so se videli sivi obrisi... lahno prosajni... še vedno valujoči... kakor neskončno breztežna tekočina... Glava je bila sprva še nedoločna, ovalna... A kmalu so se črte ustale in pomirile... lahna primes barve je telesu podelila večjo plastičnost... iz temnejših črt so se razvile oči, usta... Naenkrat fantastični obraz oživi, oči se mu zablešče, na ustnice leže sardonski posmeh, rdeče-ognjeni razmršeni lasje...

«Lucifer!» zalečlja Laurence. Se enkrat se hoče v postelji dvigniti. Nemogoče! Kakor da je otrpla, obleži nepremično, vsa prestrašena.

In tedaj začne Laurence glas, pri-tajen, a jasen glas.

Bil je prav res glas Glöja Wartecka, gospoda s Schwalzrocka, imenovanega Lucifer, kakor je bila ona plapolajoča oblika verna njegova slika, kakor je bil ta iz megle nastali obraz njegov lastni obraz!

A Laurence je čula ta glas, ne, kakor da bi prihajal iz ust fantoma tam ob postelji, čula ga je, kakor da je govoril iz nje same. Ustnice Luciferjevega fantoma pa so se premikale, kakor da govori.

Glas ji je dejal:

«Ali si me spoznala?»

Neodoljiva sila obvlada Laurence in kljub odporu mora odgovoriti:

«Da, spoznala sem vas.»

«Kdo sem?» nadaljuje glas.

V tem trenutku se strežnica v naslonjaču zbudil. Bodisi da jo je zbudil šepetajoči glas Laurence, ki je odgovorila: «Da, spoznala sem vas.» dostvo je, da se je zbudila. Tej bolničarki je bilo ime Déléglise, stara dvainštirideset let, močnega telesa in mirnega duha ter praktičnega značaja, ki ji je bila tuja vsakršna razburjajoča domišljija; skratka, solidna ženska, ki ljubi red in mir. Ko je odprla oči, se je takoj ozrla v bolnico, ki je bila prepuščena njeni oskrbi.

In gospa Déléglise je vsa prepadena, ko vidi, da ima bolnica široko odprte oči, ki srepo zro nekam v praznino. Strežnica je v hipu na nogah in hoče skočiti k njej, a neka misel ji šine v glavo:

«Kam vendar strmi?»

V Paillijnih očeh je bil namreč izraz nenavadne pozornosti.

Madame Déléglise hoče obrniti glavo v ono smer, kamor zro nepremično Laurencine oči. A nekaj novega jo odvrne od tega. Laurence namreč zopet govori. Jasen in razločen je njen glas.

«Vi ste oni, ki ga s studom in grozo nazivljem Lucifierja.»

Ko začuje gospa Déléglise te nenavadne besede, se obrne, da bi videla onega, v katerega zre Laurence in s katerim govori. In madame Déléglise okamenj od groze, lasje se ji najže in v žle ji plane leden tok. Kajti gospa Déléglise začuje glas fantoma, ne kakor da bi prihajal od njega, ampak kakor iz nje same, kakor odjek iz lastnih možganov!... In ta glas govori z Laurenci Pailli:

«Dva cela dni sem bil, kakor ti, Laurence, živ mrtvec... Potem pa sem se zbudil in vedel sem, da bom živel... In ker mi je takrat, ko si me ti udarila, ostalo še toliko časa, da

sem spojil tvojo življenjsko substanco s svojo, si tudi ti padla obenem v menoj v oni strašni sen, iz katerega si se šele zdaj zbudila, ker sem jaz tako hotel... Ker sem jaz tako hotel, razumeš?»

«Da, da! Pošast!... Razumem te,» odgovori Laurence, «o kako te sovražim!»

Gospa Déléglise okrene glavo in se ozre v Laurence, ki ima od groze ves spačen obraz. A glas fantomov se oglasi znova, in gospa Déléglise se zopet obrne k njemu.

«Moja volja ni, da bi te odvrnil od tega sovraštva, Laurence. Moja želja je, da si moja, radevoljno moja, študi me sovražiš. Le sovraž me, Laurence!... In poslušaj me dalje!...»

Glas umolkne za hip. Nato nastavljuje:

«To pot sem bil premagan... premagan kljub vsej moji moči. Premagala sta me združena ljubezen možu in zvižča ženske. Nisem ravnal prav, da sem bil tako nepotrpežljiv in da sem hotel doseči vse na en mah... Poslušaj... Stroj... Se ga še spominjaš?... Teledynamo in stolpu...»

«Da, da!» ječi Laurence.

«... ni bil še dovolj močan... In njim sem mogel obvladati le razmero-ma neke volje... Volje žensk. otrok in mož, kojih energija je same dozdevna, ali pa, kakor pri Mathiasu Narbonnu, razvita le v eno smer... Mōž, kakor so Sainclair ali Prillant — zlasti še če so preveč oddaljeni od mene —, da celo Lourmela in Mattola, dozaj nisem mogel doseči... Zato jih tudi nisem napadel neposredno. In zato so se lahko borili proti meni... Zlasti pa Sainclair, čigar energija je res skoraj neizmerna, ki pa mu razen tega še pomaga njegova čulovita sposobnost, da vidi v temi, njegova nyctalopija...»

(Dalje priložiti)

Zahtevajte povsod: **BATTLE AXE JAMAICA RUM**

Namizno perilo **Posteljno perilo**

* galoše	* slače
* sviterji	* cepice
* gamase	* br.sace
* rokav.ce	* modroki
* stesniki	* dokolenke
* nahrbtniki	* žepni roboti
* nočne srajce	* perje in puh
* snežni čevlji	* vezeni roboti
* vezeno perilo	* svilnati roboti
* pevoje gamase	* kopalni plašč
* damske jopice	* utranje cepice
* volnene jopice	* volnene cepice
* otroške obleke	* ovratniki,manšete
* gumbi za manšete	* kombineze za dame
* batistasto perilo	* flanelaste srajce
* naramnice, podveze	* ordpaeniki za dame
* športne potrebšćine	* volnena trikot - kriia
* volnene trikot - nišće	* moške volnene jopice
* otroško Tetra - perilo	* fini otroški voziloki
* moške športne cepice	* svilena spodnja kriia
* kuhinjski predpaeniki	* velika izbora kravati
* volneni in svileni šali	* pristno Jagerjevo perilo
* cele opreme za novorojence	* prediskarija za ročna dela

Prepričajte se o cenah v mojih izločbah!

Tvrdba je bila ustanovljena leta 1866.

C. J. HAMANN, LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

POZOR! Ugodna prilika za nakup **POZOR!**

božičnih in novoletnih daril

po znižanih cenah.

velika izbira raznega perila za dame, moške in otroke, trikotaže vseh vrst, pletenih jopic, rokavio, nogavio, kravati vseh vrst itd.

IGN. ŽARGI („pri nizki ceni“)

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3. 6890

Strojne tovarne in livarne, d. d.

Ljubljana, IV., Dunajska cesta 35.

Naša leta 1767. ustanovljena zvonarna dobavlja prvovrstne bronaste zvonove priznane krasnih glasov po konkurenčnih cenah. Zaradi izdatnega razširjenja obrata so dobavni roki zelo kratki.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Zvonarna: II., Karlovska cesta 1.

Bežična in novoletna darila!

Otročje garniture in vsakovrstno kožuhovino nudi

L. ROT, krznarstvo, LJUBLJANA

Gradišće št. 7. 6714

Bonačev tedenski beležni koledar

se dobiva v vseh trgovinah s papirjem v Sloveniji. Cena mu je 17 dinarjev, pri čemer poštnino. — Na debelo se naroča pri

I. Bonač sin, Ljubljana.

Ravnokar dospeli benečanski šali!

Crepp de Chine po konkurenčnih cenah

Din 118.

M. Sinkovc nasl. K. Soss.

Ljubljana, Mestni trg 10.

POZOR! **POZOR!**

V petek, soboto, nedeljo in ponedeljek

Velika prodaja ostankov

primernih za božična in novoletna darila, po izredno nizkih cenah, pri trdki

LJUBLJANA **IVAN KOS** **ŠIŠKA**

Sv. Petra cesta 23 Celovška cesta 3

Srpska tovarna preprog

559 **Lazar Dundjerski, a. d., Veliki Bečkerek**

prigodna serija namiznega urej-na domača podjetja za izdelovanje vrste Turne, Vafvet, Gloria, Tapestri, Bukie, Kideminstar, Holender, Julia, Manila in Moket

Zastopstvo in zagona za Slovenijo: **A. DULAR, Ljubljana, Mišičeva cesta št. 36.**

Kralj vseh razmnoževalnih strojev le:

„DEBEGO“

črkovni razmnoževalni stroj

Neizogibno potreben za vsako trgovino.

1500 odtisov v eni uri. Črke za vse jezike. — Nekatera podzastopstva se še oddajo.

AMERIKAN IMPORT COMPANY

MARIBOR, Koroška cesta st. 24.

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst, popolnoma čisto opran, nudi po originalnih cenah premogovnika v celih vagonih pošiljkah

Prodajni urad šentjanskega premogokopa **AND. JAK.I.**

Ljubljana, Krekov trg 10.

ODON KOUTNY

specijalna trgovina z orodjem, stroji in tehničnimi potrebšćinami vljudno naznanja, da

se je preselila na Aleksandrovo cesto 7 (vogal Beethovneve ulice)

ter prosi svoje cenj. odjemalce za nadaljnjo naklonjenost.

Veliko veselje za Božič

napravite svojim dragim z nakupom prvovrstnega pisalnega stroja, ki ga dobite na obroke pri

The Rex Co., Ljubljana

Gradišće št. 10. — Telefon št. 268.

Naročajte, čitajte in razširjajte dnevnik „**JUTRO**“!

Mali oglasi

Mali oglasni štampiljci so namenjeni tiskarjem, ki imajo 20 besed ali manj. Cena štampiljca 20 parov. Plača se redno naprej. Na vsaki strani štampiljca je mesto za podpis in ime tiskarja. Oglasi se objavijo v naslednjih štampiljcih (1. del).

Službe (dobe)

Prodajalko
Izprajna trdnjav Ludovik Pešak, specialista in kolonialni v. Cenja. Vposred. prilož. samo prilož. v. cenja. Potrebno je spoznanje slovenskega in nemškega jezika. Plača se redno naprej. Na vsaki strani štampiljca je mesto za podpis in ime tiskarja. Oglasi se objavijo v naslednjih štampiljcih (1. del).

Učence za pek. obrt

potrebni učenci, za takoј sprejeto. Ivo Novak, postaja Gorjana vas nad škofjo Loko. 17569

Prvorazred. baterista

biča za takojšnji nastop. Tovarna lesnih izdelkov, Jurkloster, via Laška, Piska Dun 450 na ur. 2. Dn. Šušpetelj in 075 Dn. za kuhinjsko. Šušpetelj, burjava in elektr. tržina razvijalca prodaja. 17549

Kontoristinja

šolska slovenske in nemške jezikovne kakovosti tudi strojn. za posred. sprejeto. Ista mora biti tudi poznateljica vseh strojn. in račun. posred. pod "Elektronika" na upravo "Jutra". 17484

Mizarski delovodja

Agilni ter iznajetni, se leta na delo, dalje vsa mizarstvo. strojna predhodna, od njih dober bandage. — Ponudbe pod "Pobiti: in trena moč" na upravo "Jutra". 17167

Pekovskega vajenca

Staraja 14-16 let, močnega, boljših starih, za takoj po dogovoru sprejeto. — Franco Murn, pekovski mojster v Medklo. 17505

Za večje restavracije

ga delati, se leto inteligentna gospodinja, v dveh letih, ki bi imela voditi gospodinjstvo. Bili mora dobra kuharica, ker bo imela samo področje. Vas okraja v bliž. Plača po dogovoru. Nastop v januarju. 17517

Učence ali učenko

za praktičnostjo za blaginjo. karko, ki ima obremenitveno do trgovine, sprejeto takoj trgovina z manufakturo, galanterije in usnjem "Danica" Majsterji & Rajski, Ljubljana, Turjaški trg 1. 17750

Službe (iščejo)

Letno bilanco
Izprajna, obrtnikom, podjetnikom, sestavi večak v knjigovodstvu. Daje tudi uvidi. Plača se redno naprej. Na vsaki strani štampiljca je mesto za podpis in ime tiskarja. Oglasi se objavijo v naslednjih štampiljcih (1. del).

Tovarnarji in industrije!

biča bi volji v službo kot praktičnostjo mladega izobraženega gospoda, absolventa s realne, izrajne strojn. in tovarnarja, nekoliko večnega se v pisarniških poslih. — Ponudbe pod šifro "Ugodno" na upravo "Jutra". 17751

Samo 1000 Din mesečno

za zahtevno tudi večje karulo politim, klorim pri preskrbi službo skla. — plaža, izkazata ali kaj primerne. Sem vreden, znan. v. bišni finančni področnik, samaki. Grem tudi za politim. Naslov pove pod šifro "Zmočan 28" na upravo "Jutra". 17748

Službe skladiščnika

ključna ali sluge, šče srednješolsko izobražen samoz. za takoj ali pozneje. — Cenjeno ponudbe pod "Zaneti: in politim" na upravo "Jutra". 17717

Visokošolce

šestih semestrov, 188 v skrajni stari s a. d. k. s. a. z. v. v. študentski mitrom. t. 1900 Din mesečno. Sprejeto vsako delo. Na razpolago pol. časa. — popoldna. Cenjena ponudbe upoštevajo, da dobiti pomaga do desetega cilja, na upravo "Jutra" pod šifro "Znamo: časa". 17682

Krepak deček

deček želji vstopiti kot učenec v dobrem devetletnem učnem letu v mestu Ljubljani, kjer bi imel bivanje in stanovanje. Oček. po dogovoru. — Naslov pove uprava "Jutra". 17889

Službe išče

gospodinja, večak vseh pisarniških del s daljšo prakso. Ure tudi kot blaginjo. Plača se redno naprej. Na vsaki strani štampiljca je mesto za podpis in ime tiskarja. Oglasi se objavijo v naslednjih štampiljcih (1. del).

Primerne službe

biča mladim s 4 razr. realnim. Zmožen je slovenske, nemške, francoske, italijanske, deloma avstrijske in italijanske. Vpeljan je v pisarniško službo. Gre kamorkoli. Ponudbe pod "190420" na upravo "Jutra". 17827

Knjigovodkinja

perfektna s desetletno prakso, zmožna računanja in nemške, šče službe. Ponudbe pod šifro "A. C. 1008" na upravitelstvo "Jutra". 17810

V usnjarski obrti

dobro izvajatelj, selim mesta v kakem skladiščni učna. — Znanje in politim. Nastopim po dogovoru. Naslov v upravi "Jutra". 17773

Dojilja

popolnoma zdrava dekla, šče službo dojilja. Event. vrnemo otroka na dom. Cenjeno ponudbe na upravo "Jutra" pod "Ama". 17894

Prodajnik

Specijalna zaloga
slaskega bleša (ščeble, palmerston, flauš) ter lagor. železn. smetlci, raznih, otrov. in vsakovrstnih oblik. Drago Schwab, Ljubljana, Dvorci trg 2. 244

Katica, povej mi,

kje si kupila posoda? Ali ne voh, da se kupi najboljšo pri V. v. o. m. Maribor, Glavni trg 191

Nova oprava

za pisarno, napredaj. Naslov pove trdnjav Ploščina, Sv. Jakob nabrežje 39. 17736

Najlepše darilo

za novo leto 1924. Je, če mladim kupi in podari svoj iznajetni otroški vozček, mati škofji šivalni stroj, oče pa sinu novo dvočelo, ki se najceneje kupi pri tvrdki Tribunsa, F. B. L., tovarna dvočela in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 17722

Smuči

(Bilgeri stremena), se prodajo. — Naslov pove uprava "Jutra". 17714

Par vag. bukovih drv

lepe suhih, cepičnih, napredaj. J. Bauman, Hrašnik, Turjaški trg 1. 17688

Premog (Trboveljski)

Drva 6317
trda in mehka, žagana in cepljena, stalno v zalogi. Premog in drva dovajamo tudi v vrelah. Naročila sprejema. H. Petrič, Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. Telefon 343.

Spalna oprava

moderna, ravnohar izdelana iz drva, svetlejšega lesa, temna, masivna, neformirana s mar. materialom. ploščami in ogledalo, se prodajo. Naslov pove uprava "Jutra". 17684

Empire-ura

in dve krasni drugi uri (alt. d. u.) napredaj. Kje, pove uprava "Jutra". 17818

Da se zmanjša moja ogromna zaloga perja in puha

dajem popusta v cca 20% C. J. Romano, Ljubljana, Meštri trg 8. 6741

Božična darila

dobite najceneje v trgovini Janko Dermota, zlatar v Sp. škofji, Jermiceva ulica št. 57. Lastna delavnica. V nedeljo cel dan odprto. 17899

Prenovljen voz-samec

in sanki, prodam. — Alojzij Fretner, pekarija, Usec pri Raketu. 41908

Orodje za re:lanje

praktično darilo za deca, pripravljeno Dgona Koutny, specialna trgovina s orodjem in tehn. potrebščinami, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7. 17798

Turino-Piat Typa 501

v dobrem stanju, se ceno prodaja. Polize se: Knjizovnica Divic, Sv. Petra cesta št. 29. 17807

EAU DE COLOGNE

kožno kremo, šminke, puder, parfume, praške in vode za umivanje glave, barve in mastila za lase, prah in pasta za zobna, ustne vode, solne krtičke ter najboljše bivač. in toaletno milo pripravila. Parfumerija "STRMOI" Ljubljana, Pod Tranco 1.

2 vozička

z savori in 2 brez savora, popolnoma novi. za prevajanje lesa po trdnjav kološk 60 cm, komplet za takojšnjo uporabo, prodamo. — Križevska Industrija, d. d., komercijalna pisarna, Ljubljana. 17825

Lepa jedilnica

se redi pomankanjaka prostora prodaja po ugodni ceni ali za namesto za glasovir. — Naslov pove uprava "Jutra". 17601

Lep nov daljnogled

"Kopert" - harmoniko malo rabljena, leseno steno 8 in pol metra dolga in 2 in pol na visoka s 20 skapi (Matti-glas), zraven duri in vratka za blaginjo, prodam po ugodni ceni in dogovoru. — Naslov pod "Soča" v upravi "Jutra". 17383

Vso damsko konfekcije

razprodajam po lastno cen, dokler je še kaj zaloga. Fran Lukic, Pred škofjo šte. 19. 17231

Benz. motorja

6 HP, skero nova, 1 "Deutz" stoječ, drugi "Mitsubishi" stojč, se prodajata po Din 15.000. Intenzivna pisarna, Ljubljana, Gorupska ulica 17. 17657

Filatelisti, pozori!

Bosanske znamke vseh izdaj, kompletirane, — tudi s prilikom Kraljevine SHS, tudi komp. se prodajo po ugodni ceni. — Naslov pove uprava "Jutra". 17622

Vaga bakovega oglja

suboga, vitanega, prodam po ceni po 46.000 K franco vagon Mira na Dolenskem. — Prevzem na postaji. — Franco Knez, Trilice, Dolensko. 17609

Darilo za Novo leto!

Ugodno se prodaja 80 nova damska ura s briljanti in rubini. — Naslov pove uprava "Jutra". 17621

2 krasni perz. preprogi

se prodajata v publiko ulici Škofijski dvor. Ogled od 10. do 12. ure. 17601

Najboljše je najcenejše!

Odon Koutny, Ljubljana, Aleksandrova cesta 7, zastopstvo in tovarniška zaloga gonilnega jermena iz velblod. diaka, tvornice Bräder Kind, Ustje (C. & R.) 17796

Dvoje spalnih oprav

iz orehovega trdega lesa, po nizki ceni napredaj. — Josip Kuhar, mizar, St. Vid št. 78 nad Ljubljano. 17785

Zlata moška ura!

"Schaffhausen" najlepše in najcenejše božično in novoletno darilo, s lepimi steklenicami, prodam za brezkompromisno ceno 3600 Din. Vprašaj naj se na Bleiweisovi cesti 1, 1. nadstropje, pri Lavrenci. 17782

Najboljše je najcenejše!

Odon Koutny, Ljubljana, Aleksandrova cesta 7, zastopstvo in tovarniška zaloga gonilnega jermena iz velblod. diaka, tvornice Bräder Kind, Ustje (C. & R.) 17796

Otroški voziček

dobro ohranjen, se ceno prodaja. Naslov pove upravitelstvo "Jutra". 17747

Kompletni letnik

"Der Mensch und die Erde" nanovo vezan v 7 knjigah kakor nov, se prodaja. — Naslov pri upravi "Jutra". 17713

Zimski ženski plašč

(drap-astrahan), krasno rabljen, se prodaja za 1400 kron. — Ogleda se ga v sladkorni Dertel na Starem trgu. 17748

Kupim

Pletilni stroji
št. 5, 6, 7, 8/30-35 dobiti, se kupijo takoj. — Ponudbe s navedbo cene pod šifro "Pletilni stroji" na upr. "Jutra". 17728

Tovarna furnirja

Podreje pri Domalah kupuje: orehove, čestjeve, javorjeve, jesenove in bukovne suhe ali capol suhe ploče od 5-10 cm, 25 širine naprej, ostrome suhe ploče od 30 cm naprej. Enako tramove vseh dimenzij do 7/9. Cimprenje nastanec ponudbe na gorjni naslov. 17788

Smrekove sem. storžje

lepe, kupim vsako mnoštvo. Naslov pove uprava "Jutra". 17676

Prazne sode

dobro ohranjene od strojne oja, jedinega olja, petrolji, kupimo vsako mnoštvo MEDIC, RA-UVG & ZANKI tovarna ul. v šče: 2. 17626

Pločevinasta bano

(Sitrwanne) nova, ali dobro ohranjena, se kupi. Ponudbe s naslovom in ceno na upr. "Jutra" pod "Bana". 17620

Desko

lipove in jelšove od 25 mm debeline, od 2 m naprej, kupim takoj. Ponudbe na upravo "Jutra" pod "Lipa in Jelša". 17823

Bukove plohe

50-1- mm debele, 2 m naprej, ne ošamane, kupim. — Ponudbe pod "Bottoubois" na upravo "Jutra". 18228

Pozori!

Plačujem le edino jaz po najvišjih cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. — Pridem na dom. Dopolnica zadostuje. — Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 20. 17825

Smrekovi sem. storžjev

kupim več vagonov. Ponudbe s navedbo cene franco špilje. Naslov pove uprava "Jutra". 17901

Vina!

Redka priljoznost! 800 M bolib vin iz L. 1917. K 23, 100 Al iz leta 1919. K 24, 100 Al burgundca (rednega) K 25, saro prišlo silivko K 100 po litru. Vina se lahko kupijo skupaj s sodi in se lahko dobiijo v našem skupaj s kletjo. Kravagna, Ptuf. 17755

Jabolka

lepa namizna, ima za oddati večjo množino trdnjav 1. Razbork, Šmarčno pri Litiji. 17685

Obrt

Industrija šport. čepic in klubov, tudi prav lepe in moderne čepice na veliko in malo. Iste prevzame tudi v delo. Cene ugodne, delo specielno. Centik in vzorec se pošlje brezplačno. — Anton Zavodnik, Industrija šepic v Kranjski gorji. 17492

Popravila šivalnih strojev

prevzame 6000 mehani na delavnica Fran Ogrin Gosposvetska c. 14 (trdnj) GOREC.

Suho robo

škaf, čebra, barjole, brente, sita, roleta, šlice, kuhinjsko, ribične in vsakovrstne druge lesne izdelke ima stalno in najceneje v zalogi: Evgen Ivanc, Sodratca, Dolensko. 17224

Prej, ko kupite obutev, si ogledajte

KARO-čevlje

6504 pri tvrdki Dragotin Roglič v Mariboru Koroška cesta 18.

Na zalogi so stalno vse vrste čevljev, posebno za zimo pripravljeno blago, kakor golzaroli, spejilni lovski in športni čevlji itd.

Vse se izdelava v lastni delavnici z rednim delom.

Bišični in novoletni popust 10%, do 10. 1. 1924.

Zične mreže

za ograje vrtov in drevesnic, vsakovrstne šične tkanine ter elastične posajne vložke na lesenem ali železnem okvirju poljubnih velikosti izdeluje Evgen Ivanc, tovarna šičnih tkanin in pletenin, Sodratca, Dolensko. 17216

V polno prepravo

in pakiranja, pohranje in lakiranje v peči, se prevzame koleza in šivalne stroje. — Mehanična delavnica Oton Z. v sm. irak, Gilnoe št. 74, Ljubljana. 17260

Lokal

Boljša restavracija
ali delikatesna trgovina, se vzame v najem. Ponudbe pod "Hermes" na upravo "Jutra". 17262

Gostilna in mesarija

dobro ičoda v prometnem kraju, se vzame v najem ali na račun. Ponudbe s pogoji naj se pošljejo na upravo "Jutra" pod "Dobrodošča". 17605

Lokal za pisarno

išče proti dobri odkupni večje trgovsko importno podjetje po možnosti v pritličju ali v 1. nadstropju na prometnem kraju, naj nbeše na Dunajski cesti, Gosposvet-ki cesti ali v bližini sodnije ozir. kolodvorja.

— Pripravljeno je tudi adaptirati ali preurediti že obstoječe prostore in honorirati, jako dobro take predloge, če so izpeljivi. Nasloviti je ponudbe na šifro: "3 do 4 sobe" na upr. "Jutra".

Urarska, zlatarska

in župniška trgovina s vsem inventarjem in mnogobrojno zalogo v mestu Slovenski, se radi odstopanja prodaja za skoraj popolno ceno 375.000 Din. Polize se v Realitetni pisarni v Ljubljani, Poljanška cesta 12. 17761

Stara mala trgovina

v sredini mesta, se prodaja. — Pisarna ponudbe pod "Stara trgovina" na upravo "Jutra". 17780

Vpremitelj

Umetni mlin na prometnem kraju, se prodaja ali se vsame družabnik s 7-800.000 Din. Naslov pove podružnica "Jutra" v Mariboru. 17390

Krasno posestvo

napredaj, obsejete iz novoizdane hiše s gospodarskim poslopjem in njivami v najboljem stanju ob drž. cesti v Novem mestu, primerno za vsako obrt. Obirajoča poljanja daje Jože Kleindinst v Novem mestu. 17642

Trgovsko hišo

priljavno tudi za gostilno, s velikim vrtom in dvoriščem ter prostim stanovanjem, prodam radi preemitive. Oddajena je 20 minut od glavne pošte. — Ponudbe pod "Zelo ugodno" na upravo "Jutra". 17740

Kos zemljišča

za stavbišče, na selo prometnem industrijskem kraju, se prodaja. — Več se lave: Loka št. 20 p. Trbovlje II. 17647

Nova hiša

s 3 sobami, kuhinjo, 1 kopalnico in verande v okolici Ljubljane, se prodaja po ugodni ceni. — Naslov pove uprava "Jutra". 17907

Enonadstropna hiša

v sredini mesta s prostim stanovanjem, se prodaja za Din 140.000 v Realitetni pisarni v Ljubljani, Poljanška cesta št. 12. 17762

Trgovska hiša

enonadstropna, s dobrodošo gostilno in trgovino, s inventarjem, gospodarskim poslopjem, kraljiščem in vinskičem v jako prometnem kraju na deliti, se prodaja za 600.000 Din pod ugodnimi plačilnimi pogoji v Realitetni pisarni v Ljubljani, Poljanška cesta 12. 17763

Hrastov gozd

za posek, nad 1000 m krasnega blaga, se prodaja takoj na delu. I. Križec, Kocelje. 17287

Opremljena soba

v sredini mesta, oddam s 1. januarjem boljšemu solidnemu gospodu. Elektr. razsvetljava, separatni vhod. Naslov pove uprava "Jutra". 17749

Večje nagrado

dobi kdor preskrbi na periferiji ali v Ljubljani stanovanje, obstoječe iz 1 sobe in kuhinje. Naslov se izve v trgovini na Karlovske cesti 4. 17767

Hrano in stanovanje

biča 40letna, dobro situirana trgovca. Ponudbe pod šifro "Čistost" na upravo "Jutra". 17722

Stanovanje

v novi hiši, iz 3 sob, kuhinje, kleti ter lep vrt, se odda za več let. Naslov pove uprava "Jutra". 17707

Opremljena soba

velika, s tremi posteljami in elektr. razsvetljavo, se odda boljšemu gospodu ali gospodinjstvu, svet. zakonsko paru brez otrok s hrano ali brez nje. Naslov pove uprava "Jutra". 17477

Majhno mesečno sobo

z okraji ali brez nje v smeri Vz. šiške, Kleče, Jelica ali Tomasevo, iz se v svojega lovkega čuvaja Lovska družba "Jelica" v Ljubljani. — Ponudbe na Lovsko družbo "Jelica" v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 7, Trtica. 17421

Domače vesti

BOŽICEK.

Ljubljana živi te dni nekako razburljivo življenje, polno iskanja, boganja in opazovanja. Živimo v zadnjih dneh pred božičem.

Deca in odrasli, vse se razgleduje po izložbah. Deca, zavedajoč se, da je božiček radodaren in poklican samo zanj, z nekako razžaljenostjo izpodirajo starejše izpred izložb, kjer se leskečejo vse pisane velike in male, steklene, porcelanaste, lesene in papirnate igrače, punčke, konji, železnice, jezdeci, avtomobilisti, kočijaži in kočije, štedilniki in cele vile. O to je življenje, to je prerakanja. Drugače gleda in opazuje otrok, ki se drži še materinega krila, drugače paglavci, ki se nosi udene knjige v šolo. Mali neboljenčki s široko razprtimi očmi bulijo v punčke in fantke, ki se prav tako začudeno in široko razgledujejo po njih, in vse njihovo mlado hrepenenje je obseženo v teh malih lekljih.

«Glej mama, ta-le punčka se mi pa smeje. Glej mama, ta na prav tako debelo gleda kot naša Mimica. Glej, glej, mama, za to-le bom prosil božička, glej, tako rada kot naš «Dingo (psiček)». In mama se le težko odbriga z njim od okna — ali kaj, ko je druga izložba zonet polna mikavnosti. Drevesce, božiček, angelčki, fej, kočko lepote, nagromadene v tako kratkem času.

Starejši fantki s knjicami z nekako zavistjo ignorirajo drobne punčke, pa so poželjivo ozirajo v biciklje. Duh sporta je prešel srca od najstarejših pa do najmlajših.

Dečketa, ki so odzorela drobnariji božička in katerim se je vera vanj spušila v realno, a bogato stremiljenje, mičejo zopet drugi zakladi. Zlatnina in srebrnina, svila in brokat, vse je ovenčano z graciozno božično svetlobo, se izprezvele in prihitele čas, zrastle in razvevale so se za božič, kradejo šetalec čas in jim v krogu srebrnih omel in božičnih dreves jemljejo vid.

Bogate in siromašne, mlade in stare, dekleta bolj kot fante, očete in matere manj kot otroke, opaja letošnji božiček. Bolj kot kdaj prej, se je v Ljubljani razširil, bolj kot kdaj prej, zdaj vabi s svojim bogastvom v kraljestvo sanj, pričakovanja. Vse se blesti v srebru, v zlatu, tu gleda izza knjiz, tam je bolj dostojanstveno tih, tu namigava izza preproge, tam zopet izza svilenih bluz. Vsakemu daje svoje.

V šoli so redi sedaj najslabši, hrepenenje najmočnejše. Ceste so polne, okna zavarovana, vse pozvanja, vse žami po božičku. V nočeh vstajajo otroci, iz sanj jih je zbudil božiček in jih vodi iz bogastva v bogastvo: «Mama, mama, konjiček, avtomobil — mama, hi . . . hi . . . z božičkom etom.»

Dnevi božička so lepi, pota izsušana, božičku je omogočeno, brzo in jedrno poleteti iz hiše v hišo, od deteta do deteta, od fanta do dekleta in po zaslužnju obdarovati vsakega. Kako obdari tebe, mene, bomo videli. Moliva, trpiva in čakajva, morda pričakava. Ip.

Inerate za božično številko sprejema «Jutra» še do četrteka ob 10. uri dopoldne. Poznele došlo prijave je primorana uprva odkloniti.

Vrednost priznanje sedemdesetstnega posojila za državo. Finančno ministristvo je izdalo naredbo, da se priznanje sedemdesetstnega posojila sprejemajo pri državnih blagajnah ne po svoji nominalni vrednosti, nego po borznem tečaju. Borzni tečaj se ne sme vzeti v svojem faktičnem iznosu, temveč se ima zaračunavati po posebnem pravilu. Ako priznanje tega pravila kotiralo na borzi pod nominalno, jih bo državna blagajna sprejemala za 10 % nižje od tečaja na borzi. Ako kotirajo nad nominalno, jih bodo sprejemala državne blagajne po nominalni. Ker je sedaj tečaj priznanje pol nominalno, se moralo vse kaveče, ki so položene na državnih pristojnih mestih v teh priznanicah, korigirati v gornjem smislu najdalje do 15. januarja.

Novi profesorji beogradske univerze. Na šumarskem odseku kmetijske fakultete v Beogradu so imenovani za honorarne profesorje: Vojin Petrović, arhitekt uprave fondov, za šumarsko gradivinarstvo: Miloje Jovanović, in špektor ministrstva za kmetištvo, za kulturno tehniko, in Siniša Stanković za ribarstvo.

Iz diplomatske službe. Naš poslanik na Dunaju, Tija Popović, je domel v Beograd. Kakor se doznavaj, se Popović ne povrne več na Dunaj, mar več odmotuje po praznikih na svojo novo službeno mesto kot poslanik v Budimpešti.

Kriza v centralnem odboru železničarskega združenja. Centralni odbor Udruga Jugoslovanskih narodnih železničarjev v Beogradu je imel dne 16. t. m. plenarno sejo in je po dovršenem delu izdal sledeči komunikat: «Na današnji seji Centralnega odbora Jugoslovanskih narodnih železničarjev sta predsednik Svetozar Lukić in podpredsednik Mih. Nikolić podala ostavko na svoje funkcije v Udrugu, ker sta bila glede taktike v vod-

stvu organizacije povsem drugega mišljenja kot ostali člani odbora. Centralni odbor je na isti seji dane ostavke vzel v vednost in obenem odločil, naj začasno opravljajo svoje predsedniške glavni tajnik Centralnega odbora Rade Janković, blagajnik in v Beogradu nahajajoči se namestniki odbora članovi iz pokrajinskih organizacij in da se za izvolitve novega odbora skliče v drugi polovici meseca januarja leta 1924 izreden kongres.»

Železnica Zagreb - Knin. Kakor poročajo zagrebški «Riječki», se dela na železnici progji Zagreb - Knin kljub neugodnemu vremenu tudi pozimi nadaljujejo. Upati je, da bo proga do prihodnje jeseni dozotovljena. Del železniške proge od Zagreba do Gračaca je že izročen prometu ter vozijo vlaki iz Zagreba preko Ogulina v Gračac, Proga od Gračaca do Knina, ki se še gradi, bo dolga 63 kilometrov. Iz Zagreba v Split bo trajala vožnja po novi železnici samo 12 ur.

Nemška tiskarna v Mariboru. K zadevi nemške tiskarne v Mariboru poročajo sinočnja «Marburger Zeitung», da ji je izjavilo vodstvo nemške gospodarske stranke, da se ne poča z mislijo ustanovitve nove nemške tiskarne v Mariboru, ampak samo s preemstitvijo celiskve nemške tiskarne v Maribor. Glede ustanovitve nemške banke pa v nemških krogih ni ničesar znanega. — V kolikor smo mi informirani, so razni nemški mariborski magnati napravili pri notarju dr. Bartetu celo družabno pogodbo za delniško družbo nemške tiskarne.

Razmere v Idrji in tamkajšnjem okraju postajajo vsak dan bolj obupne. V Idrji imajo že približno 500 brezposelnih, med temi posebno svoje vrste: okrog 100 «brezposelnih» dijakov, ki vsled pomanjkanja sredstev ne morejo iti študirat v Videm, kamor je bil premeščen srednješolski zavod iz Idrje. S strahom se povprašujejo: Kaj bo z našo mladino, z našim inteligentnim naraščanjem?

Smrtna kosa. V petek zvečer je umrl v Ljubljani g. Mihael Buh, kamnoseki poslovodja tvrdke Alojzij Vodnik. Pogreb se bo vršil danes ob 4. popoldne iz Kolodvorske ulice št. 34. — Dne 17. t. m. je umrl v Spodnjem Petruhu pri Sv. Lenartu v Slov. goricah gospa Terezija Riharič, vrla narodna žena in mati g. Petra Rihariča, drž. živnozdravnika v Soštanju. Blag jima spomin, žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Razpustitev društva Na lastni predlog se je razpustila podružnica brzojavnih in poštnih uradnikov v Celju.

Telefonski pogovori z inozemstvom. Glede razporeda telefonskih pogovorov na glavnem telefonskem vodju Beograd, ozir. Trst Ljubljana-Dunaj-Praga je ministristvo določilo, da se s 15. decembrom t. l. vrše pogovori med Prago in Ljubljano od 10. do 10.30 in od 15. do 15.30 ure med Ljubljano in Dunajem od 13.30 do 14. in od 20. do 21. ure. Ostali čas med 9. in 21. uro se vrše pogovori med Zagrebom in Prago, med Zagrebom in Dunajem, med Beogradom in Dunajem ter med Trstom in Prago.

Zenska podružnica CMD. v Ormožu je na Miklavžev večer bozato obdarovala naše malčke. Med prijatelji mladine se je nabralo 630 Din, nekaj košar jabolčk, orehov, rozličev, fig, sadja in raznega pečiva. Dvanajst otrok je bilo obdarovanih s toplim perilom, ki ga je prav lično priredila gospodična blagajničarka, 42 učenec s šolskimi potrebščinami in 80 malčkov z zavojčki s sladko vsebino. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Zabavno prireditel v velikem slogu z izbranim sporedom in izvrstni točkami priredi 5. januarja «Klub Primorke» v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Sodeluje nad 100 Primorke in Primorcev. Pripravi se ureditvejo tudi člani «Soček» in sportskega kluba «Primorje». — Zavedajo narodne Primorke hitijo s to prirediteljo na pomoč Sokolu I., da lažje reši svoj Tabor; ves čisti pribitek je namenjen za zgradbo sokolskega doma. — Opozorjamo že danes sokolske kroge na to veliko prirediteljo, ker je pričakovati, da se te skoro gotovo največje letošnje predpustne prireditelje udeležijo vse, kar je narodno, napredno in sokolsko.

Isprememba okolišev pašte Rače in Pragersko ter uvedba selektske dostave. S 1. januarjem 1924. se izloči občina Gorica iz oblišča pašte Rače in prideli pošti Pragersko. Pošte naj popravijo krajevne imenike. **Začetek pomožne pašte Ma'a gora.** S 30. novembrom t. l. je bila zatvorjena pomožna pašta Ma'a gora v področju pašte Kočevje in kmeti je bilo v tem kraju uvedeno dostavljanje pošiljk na dom po selskem pismonoši, in sicer ob torkih, četrtkih in sobotah.

Podpora za rentnike iz Nemčije. — Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu ima na razpolago kredit, iz katerega se dele podpore našim državljanom, ki so prejeli dobivali od javnih zavarovalnic v Nemčiji kakršnekoli rente, katerih izplačevanje je za vsled razvednotenja marke ali brezposelnosti ali pa se nihole ne vrši. Interesenti naj se obračajo direktno na omenjeni urad. Pisma so pošiljati preta.

Sprememba posesti v Mariboru. Naš poslanik v Vatiknu, dr. Smeđak, ki je bival doslej z družino v Mariboru, je svoj bival v Tattenbachovi ulici prodal za 1.600.000 K veletrgovcu z manufakturo

Rosnerju v Mariboru. S tem je prešla zopet velika slovenska posest v nemške roke. — Trgovec Jakob Preat, ki se preseli v Rače pri Mariboru, pa je prodal svojo vilo v Koroševi ulici za 1.400.000 K Pošingerju, koroškemu rojaku in znanemu trgovcu z orožjem.

Mariborski «Silvesterfeiers» prepovedani. Politična oblast je prepovedala Silvestrovo prireditel «Marburger Männergesangvereine».

Kurva železniških vagonov. Z ozirom na številne pritožbe potujočega občinstva je ministristvo sobračaja odredilo, da morajo pri vseh vlakih v zimski dobi biti zakurjeni vsi železniški vozovi.

Kako grade most v Gameljnah. Piše o nam: Stari leseni most v Spod. Gameljnah čez Gameljnice že davno ni bil več uporaben. Zato je krajni cestni odbor, ki mu nečeljuje znani Oražem iz Most, razpisal zgradbo novega mostu. Načrt je bil napravljen od pokrajinske uprave, zgradbo je seveda prevzel Oražem sam, čeprav nima za tako izrečno strokovna dela nobenih kvalifikacij, delo pa je poveril — navadnemu cestarju. Vrh tega se Oražem tudi ni ravnal po načrtu, ki določa, da mora biti temelj dva metra pod vodo. Njegovo neverjetno samovoljno in naravnost nedoučeno postopanje se je seveda kmalu maščevalo. O priliki zadnje poplave se je namreč ena stena mostu kratkoma prekulila v vodo. Most bo seveda sedaj za približno 70.000 K dražji, plačati pa bodo morali to malomarnost — davkoplačevalci. Vsekakor je v interesu davkoplačevalcev, ki morajo plačevati mostnino, da se zdejva prebije.

Sneg v južnih krajih. Iz Beograda javljajo, da je v zadnjih dnevih tuji po južni Srbiji, Crni gori, Bosni in Hercegovini nastopilo hladno vreme s snežnimi viharji. Začel je pritiški mrz, ki prignaja divjatično in tudi volkove v bližino človeških bivalih.

Osebná varnost v Ljubljani se je zadnje čase precej poslabšala. Zlasti v temnejših ulicah oprezajo sumljivi elementi na pasante. Dne 21. t. m. ob 10. zvečer je napadel neznan glivkovec uradnico pivovarne Union, Vero Aleš, v Streliški ulici pred domačo hišo. Iztrgal ji je z leve roko ročno torbico, z desno pa ji je zamažil usta, da ni mogla vpiti. Po napadu je pobegnil. Vendar pa je imel smolo; na begu je namreč sam izgubil iz ukradene torbice denarico, v kateri je bilo 50 Din.

Opozorilo potnikom med Ljubljano in Zarembo. Policijski organi se dalje časa zasedajo o dobro organizirano tolpo rafiniranih žepnih tatov, ki oprezajo na svoje žrtve na vlaku med Ljubljano in Zarembo. Tatvine se množijo dan za dnem. V Zidanem mostu je bil pred nekaj dnevi, kakor smo že poročali, ukraden za večjo vsoto denarja veleposestnik Lovro Petovar iz Ivanjkovec, sedaj zopet uradnik Anton Cingerle iz Maribora. Potnikom se priporoča zato na vožnji skrajna pažnja.

Zapeljiva deklica. V četrtak zvečer se je seznanil elektrotehnik M. J. iz Ljubljane v neki ljubljanski kavarni z neko «damo». Predstavila se mu je za Gabrijelo Vovk iz Zagreba. Razložila mu je, da išče v Ljubljani službo. Naslednjega dne jo je povabil na ples. Ker pa deklica ni imelo najboljših obleke, si je izposodil kavalar lepo obleko od svoje sestre in je posodil za čas plesa neznaniki, ki pa se je izkazala zelo neuhvalna. Kmalu je namreč izgnila iz plesne dvorane, ne da bi se poslovila od svojega kavalarja in se odpeljala zopet v Zagreb, poskušat novo srečo.

Kandirano sadje
6727

Čuden čtenin. Potnik, katerega je zanesla pot v Boštanj ob Savi, poroča o drznem nastopu zvitega goljufa naslednje: Neke nedelje meseca novembra sem prišel v neko tukajšjo o gostilno. Ko sem se dle časa sedel in klical, se mi je posredilo, da sem prikljčen iz nenavadne vsele družbe natakarcio. Medtem pa sem zagledal pri drugi mizi nekega tujca. Ko sem vprašal znanca, kdo bi bil to, je že zapazil tuje mene in kmalu nato naročil: «Prinesite mi liter vina in pečenko». Izprva se mi je zdelo, da sem napačno razumel, a že je bila pri meni natakarcia z vinom in pečenko. Tako je trajalo pozno v noč. Tujec je pričeval, da je bilo veselje. Sumljivo je bilo le, da ves večer ni pokazal skoro nikakega denarja. Ko sem hotel oditi in plačati sam, je natakarcia pokazala na tujca, češ, ta bo plačal. Naslednji dan sem zvedel tole: Tujec se je ženi pri domači gospodini in bahal, da je hotelji nekje pri Mokronogu. Roko je tudi izprosil, saj je bil lepo oblečen in postaven. Domača gospodična mu je razkazovala zlato uro in verižico ter razne dragocenosti, kar je tujcu ugnjalo, in sicer tako zelo, da je med kramljanjem ponoči vtaknil omenjeno uro in verižico v žep. Zjutraj je poprosil gospodinjico, naj mu da voz in ga pelje domov. Gospa je ustrgala njegov pranjil. Pred othodom si je tujec vzel v trgovini raznega blaga v vrednosti 5000 K in obljubil, da bo vse plačal vozniku. Voznik ga je peljal do Trebnega. Možičenja je še vozniku izmaknil za slovo 400 K in izgnil.

Goriške vesti. Slovenski socijisti v Julijski Krajini bodo z novim letom povečali brez službe. Kakor doznavaj «Goriška Straža», je doslej upokojenih že 16 slovenskih sodnikov. — V Gorici je umrla gospa Terezija Bajec, soproga ravnatelja «Zadrčne zveze». — V Gorici obstaja že dolgo let «Slovensko bralno in podporno društvo». Ima čitalnico, knjižnico in podporni sklad za društvene člane. Ta sklad je zbedel v oči goriško podprefekturo; brš so napisali in podpisali odlok: društvu komisarija! — S pozidavo v vojni porušene romarske cerkve na Sveti gori se prične prihodnjo spomlad. — Prostrana vas Dornberg je dobila te dni električno razsvetlavo. Električno strujo dobiva iz centralne ob prvem mostu. Tudi v sosednji Prvačini sveti elektrika. Radost nad elektriko pa greni prebivalstvu zastoj v vinski trgovini. Nad 30.000 hektolitrov vina leži po kleteh, a kupec ni.

«Črna roka» v Gr'petu. Gimnazijel v Prilepu so ustanovili letošnjo pomlad čudruženje, organizirano po vseh pravilih roparske romantike z obiljnimi predpisi, prisegami in smrtnimi kaznimi za nepokoršino napram poglavarju. Član čudruženja, 15letni gimnazijec, je bil zaradi nepokoršine obsojen na smrt. Neko noč, ko je bil nepokorež sam doma, so njegovi tovariši izvršili smrtno obsodbo. Te dni se je vršila sodna obravnava proti mladim morilcem. Sedem obtožencev je bilo obsojenih na 10 let težke ječe, trije pa na tri leta.

Smrti v preiskovalnem zaporu. Služkinja Karolina Geyer v Novem Sadu je hotela te dni znameniti dva cekina, o katerih se domnevali, da so ukradeni. Dekle, ki je odločno zanikala tatvino, je v zaporu nenadoma umrla. Zdravnik ni megal dognati vzroka smrti. Gospodar, pri katerem je deklo služila, je izjavil, da je bila vedno poštna in pritna.

Vlom v trafiklo. V noči od petka na soboto je opazil višji stražnik Josip Jazbec, da je bil izvršen vlom v trafiklo Marije Belina nasproti bolnice v Ljubljani. Vlomilci so odprli malo okence in slezli v notranost trafiklo. Odnegli so več tobačnih izdelkov in denarja v skupni vrednosti 3017 Din.

Rep v Belškem vrhu. Dne 15. t. m. zvečer je prišlo približno 10 maskiranih in noge v cunje zavilih možkih k posestniku Francetu Vuzenu v Belškem vrhu. Postavili so se pred hišo in zahtevali gospodarja. Ker jim ni hotel nikdo odpreti, je eden izmed njih ubil na oknu šipe ter oddal potem skozl okno v hišo dva strela. Medtem po so ostali vlomili vrata in vdrli v sobo. Tu so najprej pretepli domačega, nato pa pokradli več komadov obleke, dragocenosti in srebrnega in popirnatega denarja. Po ropu so domačim še zagrozili, da naj molče o dogodku in nato izginiti v temno noč. Skupna vrednost ukradenih predmetov se ceni na 60.000 K.

Ukradeni davčni sluzi. Ko je stopil vžernj davčni sluz Jože Prašnikar iz Višnje gore v večerni dolenski vlak, mu je nekdo v temnem kupeju med prerivanjem segel v prsni žep suknje in izmaknil listninar, v kateri je imel 1500 Din. Prašnikar je sicer takoj zakričal, vendar pa se je tatu v splošni temi, ki vlada v vozovih dolenskega vlaka, posrežilo, izbristati sled za seboj. Res skralni čas je, da uprava «oskrbi za razsvetlavo v dolenskem vlaku.

Turistom in izletnikom se priporoča o priliki potovanj za praznike predprijada železniških vozovnic, katere se dobe v Tourist-Office na Aleksandrovi cesti št. 8. do 12. in od 15. do 18. ure popoldne ter ob nedeljah od 9. do 11. ure. Potujejo običnost naj se že iz razloga udobnosti v čim večjem številu poslužuje ugodne prilike, ki se mu nudi s tem, da dobi lahko vozovnico tudi za tri dni naprej. Biletarnica posluje v ponedeljek dne 24. decembra ves dan.

Za malo denarja razveseliš deco in odrasle, ako kupiš darila v trgovini M. Tišar, Selenburgova ulica št. 1. 1922

Restavracija «Zvezdas» vsako nedeljo in praznik zajtrkovalni koncert. 1905

Restavracija P. Košak, preje Ferlic, Krekov trg, toči od 12. t. m. Colarič-Faleškini: dolensko žametno črnino, Kerinovo belo vino iz «Gadove peči», lastni pridelek in prvovrstno vino priznanih vinarogradnikov. Specialiteta: letošnji «burgundec». 1922

Zahtevajte povsod našo domačo KOLINSKO CIKORIJO, izvrstan pridelatek za kavo. 802

Kako se pripravi dobra kava. Zrnata kava je danes zelo draga. Marsikateri gospodinjica ni znana, da ako se primeča zrnati kavi sladno kave TRIGLAV, dobi kava nekaj poln okus, ki ga sama zrnata kava nima. Posebno se priporoča primestali Triglavov izdelek za pripravo bele kave. 1941

Velik požar v Mostah pri Ljubljani
Eksplozija plina. — 1.500.000 K škoda.
Ljubljana, 22. decembra.

Danes, okoli 11. dopoldne, je nastala v «Tovarni luheneja olja in firneža Hrovat et Komp.» na polju v Mostah pri Ljubljani nenadoma močna eksplozija, kateri je sledil v trenutku velikanski ogenj.

V tovarni, ki obratuje žele od oktobra meseca letošnjega leta, so kuhali v kotlu laneno olje. Vled jasnega vremena in solnea niso uhajali nabirajoči se plini radi močne kurjave v normalni meri skozl odprtine v ta namen napravljene ventilatorje. Kipeče olje v kotlu je privzdigovalo že pokrove in smrdljivo, ter omam-

ljaloči plini so unajali že v kuhaln prostor, kjer sta se nahajala obratovodja Avgust Taborsky in njegov pomočnik J. Cerar. Zrak je postal kmalu tako zadušljiv, da sta se morala oba za trenotek odstraniti iz prostora.

To je bila njiju sreča. Komaj sta namreč stopila v drugi prostor, je že sledila eksplozija. Pritisk in puh zraka je bil tako močan, da ga je čutila celo žena obratovodje, ki je stala na pragu sosednjega stanovanjskega poslojpa. Kipeče olje se je seveda takoj po eksploziji razlilo po tleh. Tla so posušala v hipu podobna veliki goreči masl. Zračni pritisk je odprl tudi železna vrata, ki vodijo v kuhalni prostor in gorečo olje je grozilo, da udari v sosednji prostor ter skladišče, kjer so se nahajale velike množine firneža in olja. Nevarnost je bila neizmerna. Le prisotnosti duha obratovodje in njegove pogumne žene se je zavaljati, da ni ugonobil divji element cele nove stavbe. Taborsky je kljub ognju skočil takoj nazaj k odprtim vratom in jih s krampom znova zaprl, da na ta način ogenj ni imel izstopa. Vled omejitve razširjenja po tleh, pa je plamen bušnil v zrak in prežgal strop ter strešno tramovje. Delavec Cerar je hitel klicati na pomoč v sosednjo Lajovičevo tovarno parketov in od tam tudi pozval ljubljanske mestne poklicne gasilce. Delavec Lajovičevo tovarne in iz sosednje kmetične tvornice so odbili takoj na kraj nesreče. Okoli pol 12. so prišli tudi ljubljanski mestni gasilci, vendar pa je bila najhuša nevarnost takrat že odstranjena. Gasilci so se omejili samo na obdržavanje sosednjih prostorov. Približno čez eno uro je bil ogenj srečne popolnoma zadušen.

Škoda, ki sta jo povzročila eksplozija in njej sledil požar je zelo velika in se ceni dosedaj približno na 1.500.000 K. Poškodovani oztroma uničeni, so vsi tovarniški stroji, kakor električni motor s transmisijsmi, sesalke za olje, kompresor itd. Požar je uničil tudi nad 1500 kg olja. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

Domače borze
TEDENSKI BORZNI PREGLED.
Zagreb, 22. decembra.

Na elektnem tržišču je bila celi prošli toden slaba tendenca. Le sem in tja so se znatno utvrtili poedin arbitražni papirji, ki se ravnaajo po dunajski, budimpeštanski ali praški borzi. Na tržišču se je močno občutilo pomanjkanje gotovine. Kljub temu je bilo po nizkih tečajih še zadosti zaključkov in izgleda, da bi vlada na elektnem tržišču velika živahnost in po višjih tečajih, da ne bi bilo denarne krize.

Na novo so se uvedle na elektnem tržišču delnice Združenih papirnic Vevče, ki so se uvodnega dne nekoliko živahnejše tržile.

Na deviznem tržišču se je gibala trgovina v predbožičnem tednu v zelo ozkih mejah in se je pokrvala najnujnejša komercijelna potreba. Devizni tečajji so se vzdržali spričo stabilizacije dinarja skoro nespremenjeni. Izjema je bila le deviza Pariz, ki je v soglasju s svetovnimi tržišči oslabela tudi pri nas. Nazadovanje francoskega franka na mednarodnih trgih je rapidno.

Vreme
Tako smo napoved vendarle dobili zimo. Dobro le, da je ona velika množina snega ki nam jo je bil že nasal november, izgnila, sicer bi te dni škripalo pod nogami, da bi bilo strah, in termometer bi namesto — 8° kazal — 20° C.

Nenadni mraz nam je prišel s severa. Depresija, ki je segla v prvi polovici tedna od Baltiškega morja preko Poljske in Madžarske do Adrije, je povzročila sicer južnozpadne vetrove, toda le prvo neznamno množino deževnih kapel, došim je severno od Alp na mnogih mestih prinesla sneg, ponekod dež. Ker pa je ostal zračni tlak nad zapadno Evropo nenavadno visok, dočim se je obdržal na vsznodu nizek zračni pritisk, so prevladali nad celo Evropo severni vetrovi, ki so prinesli silno shladen zrak s severa. Od severne Skandinavije, kjer je že v torek toplomer kazal ponekod do — 20° C, je prodral val mraza v širokem pasu proti jugu: Hamburg, ki je imel v torek zjutraj še 7° C nad ničlo, je imel v sredo zjutraj že 4° C in v četrtek že — 2°. V četrtek zjutraj je mrzli val dosegel glavni alpski greben, zvečer je že zagospodoval tudi na južni strani. Pri tem vlada tudi v višinah zelo nizka temperatura, na Obirju na pr. — 13° C že v četrtek zjutraj, na Jugspitze (2964 m) celo — 20° C!

Nenavadno je, da je ostal pri tem barometer čudovito nizko; pri tel višini vlada običajno najsibhše vreme. Vendar stvar za naše kraje ni tako izjemna. Lansko zimo smo imeli večkrat podobno stanje, kadar se je utaboril maksimum zračnega tlaka okrog Biskaje. Običajno se je pri tem suho, mrzlo vreme držalo po toden, dva, tri in dasi se je vmes večkrat pooblašilo in je kazalo na sneg, se je vsakokrat naposled rjasnilo brez padavin. Nahajamo se pač v teh primerih pod severno ali severozapadno zračno strujo, ki pri nas v zimski dobi ne prinaša padavin.

1. listnik in izdajatelj Konzorstvo «Jutra». Glavni urednik Pr. Brozovič. Tisk Delničke tiskarne d. d. v Ljubljani.

Darujte, da rešimo sokolski Tabor!

Brzovjavka!

V medeljo 23. t. m. od 10. do 13. ure je
otvorjena

razstava modelov

novodršnih oblek, površnikov in kostumov.
Vstop prost! Za obilen obisk se

priporoča

Bernatovič

Mestni trg 5.

Popolna razprodaja

čamskih klobukov, slamnikov, nakita, baršana, svilo,
trakov, cvetik, pajčolan in modistovskega blaga po tvor-
niških cenah.

MINKA HROVAT, modistinja
Ljubljana, Stari trg št. 21.

Krasna božična darila

v električni stroki za mladino in odrasle
Električno podjetje Vojnovič & Cie

Za božič in Novo leto kupujte knjige za mladino:

Milčinski, Zgodbe kraljeviča Marka. Ilustrirano. Vezano
Din 18.—, s pošto Din 19.50.
Milčinski, Tolovaj Mataj. S slikami. Vezano Din 26.—, broš.
Din 20.—, po pošti Din 1.50 več.
Sorli, Cirimurci. S slikami. Vez. Din 25.—, broš. Din 20.—, po
pošti Din 1.50.
Sorli, Bob in Tedi. S slikami. Vez. Din 18.—, broš. Din 12.—,
po pošti Din 1.25 več.
Vašetova, Pravljice. S slikami. Vez. Din 22.—, po pošti
Din 1.25 več.
Čika Jova-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vezano
Din 12.—, po pošti Din 1.— več.
Čika Jova-Gradnik, Pisani oblaki. Otroški pesmi. Vezano
Din 14.—, po pošti Din 1.— več.
Razne slikanice, ilustrirane pravljice za majhne otroke.
Knjige se naročajo pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica, nasproti glavne poste.

Wertheim - blagajne

za vzdržanje, v'oma- in ognjavarne, v vsakem stan-
ovanju, ozir. prostoru z majhnimi stroški navidno
namestljive, v 6 različnih velikostih dobavljiva in
popis s cenikom brezplačno razpošilja

LJUBLJANSKA KOMERCIJALNA DRUŽBA
LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18. 251
Provizijski zastopniki naj se javijo.

MIHAEL BUH

kamnoseški poslovodja
po volji vsagamegodešnega sinoci ob 20. uri ne-
zadoma preminel.
Pogreb prednega pokojnika bo jutri, v
nedeljo, ob 4. uri popoldne iz hiše ža-
losti, Ko odvorska ul. 34., na pokopališču
k Sv. Križu.
Priporočamo nepozabnega umrlega v mo-
litev in blag spomin.
V LJUBLJANI, dne 22. decembra 1923.
Franca Buh, roj. Novak, soproga.
Angela, Slava, Ida in Milica, hčerke.
Brez posebnega obvestila.

Zdravnik
dr. Pavel Kanc
ordinira
od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure
na Glincah šte. 37 (h.ša Tribuč).

Specialna tovarna za
fotografične kartone
passepartout itd.
MARIBOR, Gosposka ulica št. 39—41.

Javna prodaja.

V petek dne 28. t. m. ob 10 uri dop. se bo vršila
na licu mesta v skladišču „Balkana“ na Donajski cesti

javna prodaja: dve cisterne, oziroma
9.679 50 kg vjedenočistega petroleja.
Izklicna cena 6 Din za kilogram.

Kupnina se bo morala plačati takoj na roke magistrata nega
komisarja, petrolej pa odpeljati v 48 urah. — Drugi
p. poji se zvečer pred družbo.

POZOR! **POZOR!**
Reklamne cene za božična darila! — Sukno
vseh vrst, angleški šifoni od Din 15.50 naprej.
Flanel, barhenti vseh vrst. vse po najnižjih
cenah, edino pri tordku
IVAN KOS
LJUBLJANA ŠIŠKA
So. Petra cesta 23 Celovška cesta 3

Damska konfekcija!
Za božič:
plašči
kostumi
krila
bluze
pletenina
rokavice
nogavice
i. dr.
Blago dobro!
Cene nizke!
F. & M. Rozman
Ljubljana, Židovska ul. 4.

PRORAČUNE ZA TRGOV. PROPAGANDO V LETU 1924.

Inseriranje v vseh jugoslovanskih in
inozemskih časopisih,
plakatiranje v Ljubljani, Beogradu, Za-
grebu in drugih jugoslovanskih mestih,
trgovske adrese, urejene po strokah,
oskrbuje

ALOMA COMPANY
anončna in reklamna družba
LJUBLJANA BEOGRAD
Kongresni trg 3 Vasinska ulica 21

Išče se financier
eventualno kompanjon k
parnemu mlitu v Slo-
veniji, kapaciteta 1 vagon.
Potrebni kapital eu do dva
milijona dinarjev. Večkratno
kritje in garancija. Dopisi
na Aloma Company, Ljub-
ljana. 6672

Božič in novo leto!

Ako hočete in želite
dobro na bednejši n
— nam slepcem, te-
daj kupite naš
koledar,
ki je najlepše darilo
za vas in za nas. Do-
biva se po 20 Din v
vseh knjigarnah, pa-
pirnih trgovinah in
trafikah in pri inva-
lidskem založništvu.
Podporno društvo slepcev
Ljubljani, Wolfova ulica 12

ADRIA

vasilijina sta kor
pečni prašek
čajne mešanice
specialitete
najbolje

Jugoslovansko importno in eksportno podjetje

ING.
RUDOLF PEČLIN.
Stroji za vsako industrijo,
lesno in kmetijsko, poljedel-
ski stroji in orodja, lokomo-
bili in motorji, vse vrste
ortikalnice, vabergovska
telesa za stavbene in kon-
strukcijske svrhe. Tovarna
poljedelskih strojev, livarna
za lesno in kovino. F. Partič
izdeluje vse predmete iz li-
tega telesa v vsaki množini
in velikosti točno po mudi-
lih. armature iz medi in
kovin za vsako potrebo.
MARIBOR
Trubarjeva ul. 4.
Telefon in urarban 83.

Specialna izdelovalnica klubskih in salonskih gar- nitur, pisarniških fotelov, zinnic in afrik modrocev v zalogi in po naročilu.

Stalna zaloga
zime in afrika na drobno
in debelo po
konkurenčnih cenah!
R. Sever
Ljubljana
Gospodsvetska cesta 6
Zah evajte prospekte!

**Velika zaloga
klavirjev na obroke**
po raznovrstnih cenah pri trdki
Th. Bäuerle v Mariboru
Gosposka ulica št. 56.

Pravkar je izšel po strokovnjaku
praktično urejen popola
**Zakon o taksah
in pristojbinah**
z abecednim seznamkom.
Knjiga, ki obsega 177 strani, velja a
poštnino vred Din 41.50 in se naroča pri
**Tiskovni zadrugi
v Ljubljani**
Prešernova ulica št. 34.
Istotam je izšlo že trinajst snopičev
„Zbirke zakonov“.

„Administrator“
d. z o. z.
Ljubljana Kiklošičeva cesta 28.
Eskontira povzetne pošiljkatve. Vnovčuje
denarne terjatve. Prevzema cesije. Po-
sreduje kupčije z denarnimi zavodi.
Prevzema blago v komisijsko prodajo
proti bančni garanciji. Agentura. Evi-
denca važnih dogodkov. 6706

Specialna trgovina perila
HED. ŠARC, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5
priporoča
za božič
ugodni nakup: 6704
Perilo za dame in gospode — šifon
na metre — Prte in prtice — Kavne
garniture — žepne rute — Brisalke

**Inserirajte
v „Jutru“!**

Zahvala.
Vsem, ki so izkazali tolažilno sočutje
povodim prerane izgube našega sina, brata,
nečaka in bratrance, gospoda
Valterja Blumauerja
bančnega uradnika
se tem pótém globoko zahvaljujemo, zlasti
njeg-vim gg predstojnikom in stanovskim
tovarišem, vsem narodnim društvom, kakor
tudi pev-kemu društvu v Spolnaji Šiški, vsem
pokloniteljem venčev in vsem onim, ki so
nepozabnega rajnika spremiti na njegovi
zadnji poti k večnemu počitku.
Rodbina Blumauer.
V Ljubljani, dne 22. decembra 1923.

Medicinal-Konjak

Zahtevajte samo:

Medicinal-Konjak z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citrone-Rum z modrim križcem
Medicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejši krem-likor z modrim križcem
Slivovko in brinjovec z modrim križcem

„ALKO“, LJUBLJANA.

Medicinal-Konjak